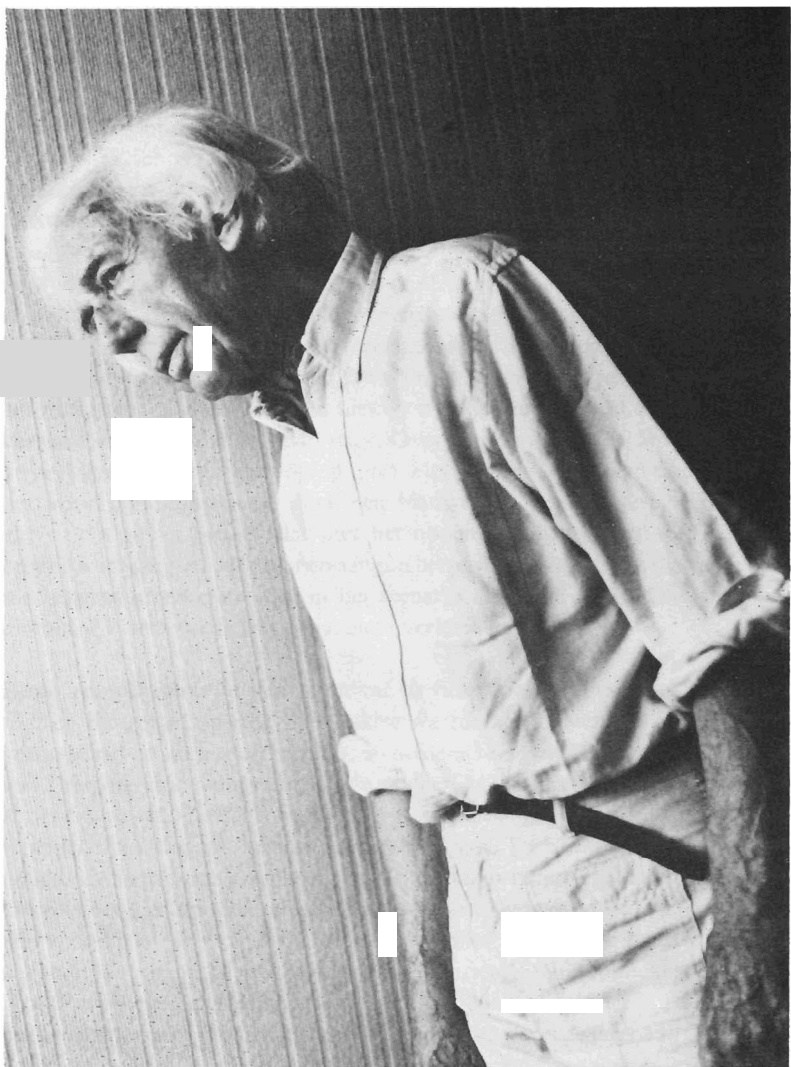




L'ARGENT. Een film van Robert Bresson

De nummers van het franse origineel zijn aangehouden, ook waar ze dubbel zijn of ontbreken. Vierkante haken geven aan dat iets niet in de film is opgenomen, dit kunnen tekstgedeelten, shots of hele scènes zijn. Zie voor toelichting en cijfernoten: 'Aanteekeningen bij L'ARGENT'.

Een appartement aan de Avenue Foch; de kamer van Norberts vader

[] 1. *Close-up (CU)*. De lade van een Louis XVI-buro.

Een mannenhand opent de lade, schuift vanuit het achterste deel van de geopende lade een kleine doos tot aan de rand en neemt er wat kleingeld uit. De hand beweegt zich vervolgens naar de binnenzak van het kolbert van zijn bezitter.¹

2. *Medium shot (MS) (direkte continuïteit)*. Norberts vader, gezeten aan zijn buro. Hij steekt zijn hand in de binnenzak van zijn kolbert, trekt zijn portefeuille en haalt er een bankbiljet uit. Vervolgens zoekt hij zijn broekzak na en vindt daar ook nog wat kleingeld. Dit alles overhandigt hij aan Norbert.

3. *MS*. Norbert staande voor het buro. Hij neemt het geld aan, steekt het niet onmiddellijk in zijn zak.

Vader van Norbert: Nog meer geld!

Norbert (off): Het is de eerste van de maand.

Norbert: Nog wat meer graag, ik heb op het lyceum wat geld geleend en dat moet ik teruggeven.

4. *MS* (vervolg van 2). De vader van Norbert. Hij schuift de lade dicht.

5. – Norbert draait op zijn hakken en vertrekt.

6. *Totaal shot (TS)* (*de kamera staat in de voorkamer*). Norbert sluit de deur (*kontinuiteit*) en loopt verder de voorkamer in (*travelling waarbij de kamera Norbert voorgaat*). Hij krabt zich het hoofd. Hij loopt langzaam naar voren. Hij staat stil (*in medium shot*).

7. *TS*. De moeder van Norbert verschijnt in de voorkamer. Ze loopt in de richting van de schuifdeuren van het appartement. Ze blijft stilstaan (*in medium shot*), de hand op de klink van de deur.

8. *MS* (vervolg van 6). Norbert.

9. *MS* (vervolg van 7). Moeder zoekt in haar tas.

Ze gaat weg.

10. *MS*. Norbert werpt zich op de telefoon, die op een tafel in de voorkamer staat.

Vader van Norbert (off): Nee, nee en nog eens nee!

Norbert: Mijn vrienden krijgen veel meer van hun ouders.

Vader van Norbert: Norbert, laat me alsjeblieft met rust. Eruit!

Dichtslaan van de lade.
Stappen van Norbert.

Geluid van de deur.
Stappen van Norbert.

Norbert (laag en zeer snel):
Godverdegodverdegodver.

De moeder: Wat is er aan de hand, Norbert?

Norbert: Papa weigert me een voorschot. En ik heb het absoluut nodig om Gontran terug te betalen. Ik ben eerlijk. Ik heb mijn woord gegeven.

De moeder: Morgen, als je wilt. Vandaag gaat het niet.

Geluid van de deur.

Stappen van Norbert.

Norbert (aan de telefoon):
Martial, ben jij het? Je moet me helpen. Ik kom eraan.

Een laan in Passy

Flat, waar de ouders van Martial wonen.

Auto's, voorbijgangers.

11. *TS*. Norbert komt aan op zijn bromfiets. Hij parkeert de bromfiets tegen de muur van de flat. Hij gaat naar binnen.

12. *MS.* Norbert en Martial. Norbert maakt zijn horloge los en geeft dat aan Martial. Martial werpt een blik op het horloge en legt het op tafel.

Hij trekt een bankbiljet van 500 FF tussen twee schoolschriften vandaan en geeft het aan Norbert.

13. *MS.* Norbert bestudeert het valse biljet.

14. *MS.* Martial.

Martial loopt (*panbeweging en travelling*) in de richting van een kast en opent deze. Hij klimt op een stoel en pakt op de bovenste plank, achter een stapel linnengoed, een fotoalbum dat hij, weer beneden (*panbeweging en travelling*), Norbert in handen geeft.

15. *MS.* Norbert bladert langzaam door het album.

16. *CU.* Het album dat door Norbert doorgebladerd wordt.

17. *MS.* Martial.

18. *MS.* Martial en Norbert. Norbert slaat de laatste bladzijden om. Martial neemt het album terug en loopt (*verlaat het kader*) in de richting van de kast.

19. *MS.* Martial (*loopt het kader binnen*) legt het album terug op de bovenste plank van de kast.

20. *MS.* Norbert neemt zijn horloge van de tafel en doet het weer om zijn pols, terwijl hij naar de deur loopt. Martial voegt zich bij hem (*loopt het kader binnen*). Ze vertrekken.

Martial (als hij het horloge teruggeeft): Laat maar. Kijk liever hier.

Martial: Wat vind je ervan?

Norbert: Niets.

Martial: Het is vals!

Norbert: Niet slecht!

Martial (off): Pak aan. Je mag het hebben.

Norbert: Wat moet ik ermee doen?

Martial: Ze zijn gemakkelijk kwijt te raken. Maak je niet ongerust. We doen het samen.

Norbert (off): Denk je echt dat...?

Martial (terwijl hij naar de kast loopt): Als je even wacht...

Martial: Mooi, niet?

Martial: Kom op, we gaan!

Norbert: Waarheen?

Martial (terwijl hij het album op zijn plaats legt): Dat weet ik wel.

Stappen van Norbert en Martial.

De flat waar de ouders van Martial wonen

21. TS. Martial en Norbert rijden weg op hun bromfietsen.

Het rijden van auto's.
Voetstappen van voorbijgangers.

Brede straat – Fotozaak

(Fototoestellen, lenzen, benodigdheden ontwikkelen en afdrukken)

22. TS. Norbert en Martial, gezien door de etalageruit (*de kamera staat in de winkel*). Ze parkeren hun bromfietsen tegen een boom, komen dichtbij en blijven voor de etalageruit stilstaan (in medium shot). Martial wijst Norbert met de vinger een kleine lijst van wit metaal aan (ze buigen naar voren om de lijst van meer nabij te kunnen bekijken). Ze komen binnen.

Rijden van auto's.
Voetstappen van voorbijgangers.

Fotozaak binnen

23. TS. Norbert en Martial lopen tot aan de toonbank waar de fotografe (*op de rug*) staat, en blijven staan (in medium shot).

Gedempte straatgeluiden.
Voetstappen van Norbert en Martial.

Martial (tot de fotografe): We zouden graag een kleine, wel aardige maar niet te dure lijst willen.

De fotografe verwijderd zich (*panbeweging*). Ze neemt twee lijsten van een plank (totaalopname) en komt terug. Ze zet ze op de toonbank.

Voetstappen van de fotografe.

Martial: Er staat er een in de etalage. Mogen we die zien?

Ze gaat weer weg, in de richting van de etalage (ze *verlaat het kader*).

Gedempte straatgeluiden.
Voetstappen van de fotografe.

24. MS. Etalage. De fotografe (*loopt het kader binnen*) neemt het kleine lijstje van wit metaal en neemt het mee (*verlaat het kader*).

Gedempte straatgeluiden.
Voetstappen van de fotografe.

25. MS. De fotografe (*loopt het kader binnen*) zet het

lijstje op de toonbank voor Norbert en Martial. Martial neemt de lijst in zijn handen, bekijkt hem (werpt een blik op het prijskaartje), zet hem terug op de toonbank. Norbert idem.

Gedempte straatgeluiden.
Martial: Vind je het mooi?
Norbert: Ja.
Martial: Dan moet je het nemen.

Martial geeft het lijstje terug aan de fotografe.

26. *MS*. De fotografe verwijderd het prijskaartje.

Gedempte straatgeluiden.

27. *CU*. Het lijstje en het prijskaartje.

28. *MS*. Norbert en Martial.

Martial: Krijgen studenten geen korting?

29. *MS*. (vervolg van 26). De fotografe.

De fotografe: U maakt een grappe zeker! Het is al beneden de prijs.

30. *MS*. (vervolg van 28). Norbert en Martial. Martial haalt het valse 500 FF biljet uit zijn zak en overhandigt het aan de fotografe. [Zij draait zich om naar de donkere kamer, waarvan ze de deur hoort opengaan.]

[] 31. *TS*. Lucien (18-20 jaar), de bediende, komt uit de donkere kamer. Hij werpt een nieuwsgierige blik op de twee jongens en verwijderd zich.

Voetstappen van Lucien.
Gedempte straatgeluiden.

32. *MS*. De fotografe neemt het biljet aan dat Norbert haar aanreikt en bestudeert het. Ze houdt het tegen het licht.

33. *MS* (vervolg van 30). Norbert en Martial.

Martial: Bent u bang dat het vals is...? Wordt het inderdaad bruin als je het op die manier bekijkt?

34. *MS* (vervolg van 32). De fotografe blijft het biljet tegen het licht bekijken.

De fotografe: Je zou zeggen van wel.

35. *MS* (vervolg van 33). Martial trekt het uit haar handen en bestudeert het (*de kamera maakt een achterwaartse beweging en neemt ze alle drie*).

Martial (terwijl hij het biljet op zijn beurt bestudeert): Geen twijfel mogelijk.

(Tot Norbert): Trouwens, je hebt het van je vader gekregen.

Norbert: Niet waar.

Martial (terwijl hij het biljet weer in de hand van de fotografe legt): Wel waar.

(Tot de fotografe): Als u het niet wilt, pech gehad. Dan gaan we ergens anders heen.

De fotografe: Hebt u het echt niet kleiner?

Martial: Neen, het spijt me.

Norbert: Nee.

36. MS. De fotografe.

37. MS. Martial betast snel zijn zakken. Norbert veel langzamer.

38. MS (vervolg van 36). De fotografe doet het valse biljet in de kassa en geeft het wisselgeld aan Norbert.

39. MS (vervolg van 37). Norbert en Martial.

40. MS. De fotografe maakt snel een pakje dat ze aan Martial overhandigt (*de kamera maakt een achterwaartse beweging en volgt ze alle drie tot de deur, die door de fotografe geopend wordt*). Norbert en Martial gaan naar buiten.

De fotografe sluit de deur en (*verlaat het kader*) keert terug naar de toonbank. (*De kamera blijft voor de deur staan.*)

[] [Door de ruit ziet men Norbert en Martial zich al lachend verwijderen. Ze verdelen de muntstukken en kleine bankbiljetten, die de fotografe als wisselgeld gegeven heeft.]

Ze springen op hun bromfietsen en verdwijnen.

Martial: Kunt u het niet even inpakken?

Martial: Bedankt, mevrouw.
Voetstappen.
Straatgeluiden.

De straat – het vallen van de avond

41. TS. De straatverlichting gaat aan.

Straatgeluiden.

42. CU. De kassa. Bankbiljetten. Muntstukken. Het valse biljet van 500 FF in de handen van de fotograaf.

Gedempte straatgeluiden.
De fotograaf (off): Imbeciel!
Idioot!

De fotograaf (die zit) houdt het biljet de fotografe voor (die voor hem staat). (*De kamera maakt een achterwaartse beweging om de fotografe in medium shot te nemen als zij het valse biljet in de hand neemt.*)

De fotografe: Ze zagen er eerlijk uit.

43. MS. De fotograaf.

De fotograaf: Ik heb het je al vaak genoeg in je oren geknoopt. In Parijs zijn er duizenden zoals zij. Ik heb er gisteren nog een geweigerd, waar je bij stond.

44. MS. De fotografe. Ze geeft het valse biljet terug aan haar man en verwijdert zich (*verlaat het kader*).

De fotografe: Maar laatst heb je er zelf twee aangenomen.

45. MS. De fotograaf neemt het valse biljet uit de handen van de vrouw, pakt twee andere gelijksoortige biljetten uit de kassa en legt ze alle drie apart.

De fotograaf: Ik raak ze wel weer kwijt.

46. MS. De fotografe (*komt het kader binnen*) doet met een sleutel een muurkast op slot (of doet iets anders). Blik op de fotograaf.

Kleine binnenplaats achter de fotozaak – olieput – overdag

47. CU. De in de put gestoken rubberen slang wordt naar boven gehaald. (*Panbeweging en travelling die in de beweging Yvon ontdekt, die de stookolie aflevert*) Yvon sluit de put en rolt de slang op, loopt naar de uitgang (*verlaat het kader*).

Gedempte straatgeluiden.

De straat voor de binnenplaats en de winkel – buiten

48. MS. Yvon (*loopt het kader binnen*) komt, terwijl hij de slang oprolt, op straat bij een kleine tankwagen die tegen het trottoir geparkeerd staat.

Bewegingen: kranen, maatstok enz. . .

Hij neemt een bonnenboekje op de bank en maakt de rekening op (*panbeweging en travelling die hem in zijn bewegingen volgt*). Met de rekening in de hand loopt hij (*verlaat het kader*) naar de deur van de winkel.

Straatgeluiden.

49. *TS.* De deur van de winkel (*de kamera in de winkel*) met de straat op de achtergrond (voorbijgangers, auto's).

Gedempte straatgeluiden.

Yvon gaat de winkel binnen en loopt naar de kassa. (*de kamera draait met hem mee – in medium shot op de rug – terwijl hij in de richting van de kassa loopt, en ontdekt in de beweging Lucien, de bediende, die voor Yvon gaat staan*).

Lucien: Goedendag.

Yvon: Goedendag.

Lucien neemt de rekening van hem aan en gaat deze, gevolgd door Yvon, in de kassa opbergen. Yvon blijft voor de kassa staan. Lucien, die zich verwijderd, (*panbeweging*) kruist het pad van de fotograaf die naderbij komt. De fotograaf werpt een blik op de rekening, opent de kassalade en pakt er drie biljetten van 500 FF uit en nog wat kleinere. Hij legt ze voor Yvon neer.

De fotograaf: Alstublieft.

Yvon: Dank u wel.

50. *MS.* Yvon schrijft op de rekening: Betaald. enz. en zet zijn handtekening.

51. *CU* van de rekening.²

52. *MS* (vervolg van 50). Yvon stopt het geld in zijn portefeuille en trekt zich terug.

Voetstappen.

De winkel – buiten

53. *TS.* De winkeldeur wordt van binnenuit geopend door Yvon die naar buiten komt en zich verwijderd (*verlaat het kader*). De deur wordt gesloten door de fotograaf die met Yvon was meege- lopen.

Straatgeluiden.

Voorbijgangers, auto's.

54. Yvon stapt in de bestelwagen en start.

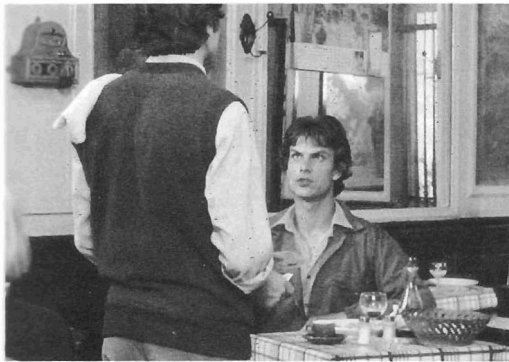
Motor van de bestel-
wagen.

Optrekken en weggrijden.

[] 55. De fotograaf (gezien door de etalageruit) slaat hem gade bij zijn vertrek en verdwijnt in de winkel.

54. TS. De kleine tankwagen staat stil voor een eethuis.

Straatgeluiden.
Voorbijgangers, auto's.



In het eethuis

55. MS. Yvon aan tafel, hij beëindigt zijn maaltijd. Hij drinkt zijn glas leeg en legt zijn servet op tafel. (*De restauranthouder en een kelner, gedeeltelijk in beeld.*)
Yvon pakt een tweede biljet van 500 FF uit zijn portefeuille en geeft het aan de restauranthouder.

Gedempte straatgeluiden.

De restauranthouder: Het is gewoon niet goed.
Yvon: En deze dan?

56. MS. De restauranthouder en de kelner, die het schoteltje met de rekening in de hand heeft. (*Yvon gedeeltelijk in beeld*)

De restauranthouder: Ook niet.

57. MS (vervolg van 55). Yvon pakt een derde biljet uit zijn portefeuille.

Yvon: Deze dan.

58. MS (vervolg van 56). De restauranthouder pakt het biljet aan, schudt zijn hoofd.

De restauranthouder (schudt nee met zijn hoofd).

59. MS (vervolg van 57). Yvon.

Yvon: Geef ze me dan maar terug. Ik zal ze teruggeven aan de man van wie ik ze heb gekregen, hij zal me andere moeten geven.

60. MS (vervolg van 58). De restauranthouder en de kelner.

De restauranthouder: Ik geef ze je niet terug.

61. MS (vervolg van 59). Yvon.

Yvon: Met welk recht houdt u ze?

62. MS (vervolg van 60). De restauranthouder.

De restauranthouder: Jij bent een van die smerige oplichters die overal vals geld verspreiden.

63. MS. Yvon springt (*panbeweging*) op de restauranthouder (*die zo het kader binnenkomt*). Hij grijpt hem bij zijn vest en schudt hem dooreen. Dan duwt hij hem krachtig van zich af. (*verlaat het kader*)

[*Yvon:* Zeg dat nog eens.

De restauranthouder: Jij bent een van die...]

64. – Een tafel gedekt met tafelkleed, bestek enz. waartegen de restauranthouder achterovervallend stoot (*komt het kader binnen*) en waarop hij steun zoekt om zich overeind te houden, kiept om met al het vaatwerk enz...³

Straat voor de fotozaak – voorbijgangers, auto's

65. TS. Een kleine politieauto, bestuurd door een agent in uniform, remt af en stopt tegelijk met het tankwagentje van Yvon voor de fotozaak.

Straatgeluiden.

Motor van de politieauto.

Een kommissaris, in burger, stapt uit en loopt met Yvon naar de winkeldeur. Ze gaan naar binnen.

TS. De kleine auto rijdt achteruit om langs het trottoir te parkeren. De bestuurder stopt de motor.

Motor van de kleine politieauto.

In de fotozaak

66. MS. De kommissaris en Yvon tegenover de fotograaf, alle drie staan.

Gedempte straatgeluiden.

De fotograaf: Of ik deze man ken? Ik zal mijn bediende vragen.

De fotograaf beweegt zich (*panbeweging*) in de richting van de donkere kamer.

67. MS. De fotograaf komt bij de donkere kamer

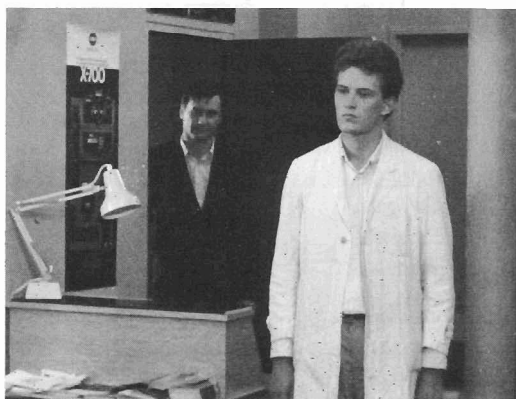
aan en klopt kort op de deur. De deur gaat op een kier open. Hij wurmt zich naar binnen, de deur gaat weer dicht.

[] 68. MS. De fotograaf en Lucien in het donker.

De fotograaf (fluisterend):
Lucien, als je doet wat ik je vraag, koop ik het kostuum voor je, wat je zo graag wilde hebben.

Lucien (blik): Okay.

De fotograaf opent de deur opnieuw, duwt Lucien naar buiten en blijft in de duisternis van de donkere kamer.



69. TS. Lucien komt uit de donkere kamer en staat stil (in medium shot) voor Yvon en de kommissaris (die zo het kader binnenkomen).

Yvon: Jij kent me. Het is niet de eerste keer dat ik hier kom.
Lucien (blik en enkele keren nee schuddend).

70. MS. Yvon pakt een map uit zijn zak. Hij geeft de kopie van de rekening aan Lucien.

Yvon: Ik heb de rekening aan jou gegeven... deze.

[] 71. CU. De kopie van de rekening.

72. MS. Lucien neemt de doorslag van de rekening in zijn hand. Hij maakt een gebaar waarmee hij te

kennen geeft dat hij het zich niet herinnert. Yvon neemt de doorslag terug.

(Hier ontbreekt in het skript een pagina. Yvon zegt: 'Ze zijn gek'. Dan wordt hij door de kommissaris uit de zaak geleid.)

Trap van een goedkope huurflat

-] 77. TS. (de kamera gaat binnen op de begane grond en de eerste etage). Men hoort het geluid van de motor en het rijden van het tankwagentje; het remt en valt stil. Dan het portier dat dichtslaat, vervolgens de stappen van Yvon die dichterbij komt. Yvon verschijnt op de eerste treden die hij snel oploopt. (De kamera draait en neemt Yvon op de rug.) Hij verdwijnt om de hoek van de eerste etage.

78. TS. Yvon komt op de laatste treden van de tweede etage en staat stil (in medium shot) voor de deur van zijn woning. Hij klopt enkele keren kort op de deur terwijl hij de sleutel uit zijn zak haalt. Net wanneer hij de sleutel in het slot wil steken, gaat de deur als vanzelf open en een klein meisje (2-3 jaar) verschijnt. Yvon gaat naar binnen, de deur gaat achter hem weer dicht.⁴

Woning van Yvon – kamer – kleine aangrenzende keuken

79. MS. Yvon zit op een stoel, teneergeslagen, het gezicht in de handen verborgen. [Yvette, het meisje, zit te trappelen op zijn knieën, probeert zijn gezicht vrij te maken, slaakt kreten van plezier, trekt hem aan zijn haren, springt dan op de grond en rent (panbeweging en travelling) om een stuk speelgoed te pakken (in medium shot) voor de keukendeur, maar dat lukt haar niet.]

80. MS. Elise, de vrouw van Yvon, komt dichterbij, pakt het speelgoed en geeft het aan het kind dat ermee gaat spelen.

Elise: Denk toch na, je kunt je vergist hebben.

81. MS. Yvon, op de stoel, haalt zijn handen voor zijn gezicht weg.

Yvon: Hoe dan? Dat zou ik wel eens willen weten.

Stem van Elise: Je moet iets doen.

Yvon: Wat, wat dan?

82. MS. Elise komt de keuken binnen waarvan de deur is opengebleven.

Elise: Je moet gaan informeren.

Lachen en plezierkreten van Yvette.

Burgerflat – (burgerwijk)

83. CU. Voorportaal. Het raam van het hokje van de conciërge, waarop de lijst met huisbewoners is bevestigd. Tweede etage, Meester X, advocaat aan de balie.

Gedempte straatgeluiden.

84. TS. Gang. Aan het eind gaat een deur open. De advocaat gaat opzij om Yvon en Elise door te laten, gaat hen dan voor om de deur die op de trap uitkomt te openen. Zij lopen met kleine stappen.

Advokaat: De biljetten zijn duidelijk vals. Wanneer we de restauranthouder betalen, krijg ik waarschijnlijk wel gedaan dat hij de aanklacht intrekt. En wat betreft de foto-graaf en zijn bediende, het is voor uw werkgever van belang, al was het alleen maar voor de moraal, dat u van alle verdenking wordt gezuiverd.

Trap van het flatgebouw

85. TS. De trap. Men hoort twee etages hoger een deur open en weer dichtgaan.

Openen en sluiten van een deur.

De voetstappen van Yvon en Elise, die steeds sneller de trap aflopen. (*Ze komen het kader binnen en een panbeweging die ze volgt tot de begane grond.*) Gerustgesteld lopen ze het voorportaal door en Yvon slaat zijn arm om de schouders van Elise. Zij verdwijnen snel in de straat.

Voetstappen van Yvon en Elise.

Weinig publiek. Komen en gaan van advokaten in toga. Op de tweede rij banken, de fotograaf en de fotografe.

86. *MS.* De bode loopt (*panbeweging*) voor Lucien in de getuigenbank langs, doet de arm die deze nog half omhoog hield omlaag en vervolgt zijn weg (*verlaat het kader*).

Bode: Spreek nu!

Lucien: Ik heb deze Yvon nog nooit in de winkel gezien.

87. *MS.* De president (in zwarte advokatentoga).

President: En buiten de winkel?

88. *MS* (vervolg op 86). Lucien.

Lucien: Nooit in de winkel en nooit daarbuiten.

Stem van de president: Hebt u hier nog iets aan toe te voegen?

Lucien: Niets.

Hij loopt terug (*panbeweging*) en gaat (*in medium shot*) tussen de fotograaf en de fotografe in zitten.

Voetstappen van Lucien.

89. *MS.* De advocaat van Yvon komt naar voren en gaat voor de president staan.

Voetstappen van de advocaat van Yvon.

Advocaat van Yvon: Ik wilde me gaarne met de zaak bezighouden, mijnheer de President, wees daarvan overtuigd, omdat ik verontwaardigd ben over de afschuwelijke manier waarop mijn cliënt voor enkele duizenden francs is bedrogen.

Grote hal van het gerechtshof

Enkele schaarse voorbijgangers lopen er in verschillende richtingen doorheen.

Weerkaatsende voetstappen in de hal.

90. *TS.* Elise, die Yvette aan de hand houdt, komt in de hal van het gerechtshof aan. Ze zoekt de deur van de rechtszaal, maar vindt deze niet meteen. Uiteindelijk gaat ze in de richting van de juiste



deur en opent deze (*in medium shot, achterwaartse travelling en panbeweging*).

Rechtszaal

91. MS. Elise en Yvette (*achterwaartse travelling en panbeweging*) komen binnen en gaan naast Yvon zitten (*in medium shot*).

92. MS. De president komt, gevolgd door twee rechters (?) (evenals hij in toga) uit een kleine deur en neemt opnieuw zijn plaats in tegenover het publiek.

De president: Wij verklaren de eis van Yvon ongegrond, en veroordelen hem tot de pro-

ceskosten. Wij adviseren hem voortaan voorzichtiger te zijn met het beschuldigen van respectabele mensen en hen dankbaar te zijn dat ze afzien van strafvervolgning wegens smaad.⁵

Geroezemoes en heengaan van het publiek.

93. MS. Yvon, Elise en Yvette zitten op de achterste rij banken.

Grote hal van het gerechtshof

94. TS. De deur van de rechtszaal gaat open. [De menigte loopt door de hal.] Yvon, Elise en Yvette zijn bij de eersten (*binnenkomen en verlaten van het kader*). Enkele meters achter hen komen de fotograaf, fotografe en Lucien (*binnenkomen en verlaten van het kader*).

Voetstappen van het publiek.

Voetstappen van Yvon, Elise en Yvette.

Voetstappen van de fotograaf, de fotografe en Lucien.

Voor het rechtsgebouw (of het stadhuis?)

95. MS. De fotograaf, de fotografe en Lucien vertragen hun stappen terwijl het publiek zich sneller verwijdert.

Voetstappen van de fotograaf, de fotografe en Lucien.

De fotograaf: Waar maak je je zorgen over? Ik kon mezelf toch niet tegenspreken door terug te komen op wat ik had gezegd.

De fotografe: Hoe ik me heb laten beetnemen door twee kwajongens, ik kan het niet verkroppen.

De fotograaf: Lucien was geweldig!

Lucien maakt zich van hen los (*verlaat het kader*) door wat sneller te gaan.

96. MS. Lucien loopt vooruit. De fotograaf (*betreedt het kader*) stopt een bankbiljet in zijn zak. [Lucien doet alsof hij het weigert;] de fotografe voegt zich bij hen (*komt het kader binnen*). De groep van drie verwijdert zich.

De fotograaf: Jawel, jawel.⁶

Voetstappen van de foto-

graaf, de fotografe en
Lucien.

De fotozaak

97. TS. De fotograaf, de fotografe en Lucien komen terug van de rechtszitting. Ze worden eerst gezien door de glazen winkeldeur, komen dan de winkel binnen. Lucien gaat (*verlaat het kader*) naar de donkere kamer.

Gedempte straatgeluiden.
Voetstappen van de fotograaf, de fotografe en Lucien.

98. MS. Lucien (*komt het kader binnen*) gaat de donkere kamer in. Hij trekt zijn jasje uit en, terwijl hij het ophangt aan een haak, richt hij zich tot de fotograaf die langs de geopende deur loopt.

Lucien: Meined, wat kost je dat als je wordt gepakt?

99. MS. De fotograaf en de fotografe staan stil voor de geopende deur van de donkere kamer.

De fotograaf: Niets, maak je maar niet ongerust.

100. MS (vervolg van 98). Lucien glimlachend. Hij sluit zich op.

Lucien (glimlachend): Aha.

Binnenplaats bij het pakhuis

- [] 101. TS. Yvon parkeert zijn tankwagentje naast andere en springt op de grond. De chef die de werkzaamheden heeft geleid, (*travelling en panbeweging*) werpt een blik in de kabine en haalt de trui en bril eruit die Yvon is vergeten. Hij geeft ze (*panbeweging*) aan Yvon (*die ook het kader binnenkomt*) en trekt zich terug. Yvon loopt naar het toegangshek (*panbeweging en hij verlaat het kader*)

Geluiden van de boulevard.

Chef: Het spijt me. Ik voer ook alleen maar orders uit.

Hek en boulevard

102. TS. Elise wacht voor het hek op Yvon. Hij voegt zich bij haar (*komt het kader binnen*).

Elise: Als je het hun uitlegde, ik weet zeker dat ze het zouden begrijpen.

Ze verwijderen zich over de boulevard.

Yvon: Ik kruip toch zeker niet meteen als een geslagen hond naar ze toe.

De fotozaak – binnen

103. *MS.* (*De kamera in de winkel*) Een klant loopt naar de etalage, strekt zijn arm uit en pakt een Zeiss-objektief met doos. Hij loopt (*verlaat het kader*) naar de toonbank.

Gedempte straatgeluiden.

104. *MS.* De klant (*komt het kader binnen*) zet het objektief en de doos op de toonbank (*op de rug gezien, Lucien van voren*).

Voetstappen van de klant.

Klant: Toen ik gisteren langs uw winkel kwam . . .

Klant: . . . waren de prijzen niet dezelfde.

Lucien: Denkt u?

Klant: Ik weet het zeker.

Lucien: De baas is er niet.

Jammer. Hij zou u kunnen inlichten.

105. *CU.* Lucien haalt het prijskaartje weg. Het prijskaartje dat Lucien weghaalt.

Gedempte straatgeluiden.

106. *MS.* De klant (*frontaal*) en Lucien (*op de rug*).

Klant: Dat is niet nodig.

Lucien: Jawel, jawel.

107. *MS* (vervolg van 104). Lucien doet het objektief weer in de doos, stopt de doos in een papieren zak, neemt het geld in ontvangst, geeft wisselgeld terug en geeft de zak aan de klant die zich (*verlaat het kader*) gevolgd door Lucien naar de uitgang begeeft.

Voetstappen van Lucien en van de klant.

108. *MS.* Winkeldeur. Als de klant weg is, loopt Lucien (*verlaat het kader*) terug naar de kassa.

Straatgeluiden.

Voetstappen van Lucien.

109. *MS.* Lucien komt bij de toonbank (*loopt het kader binnen*), steekt een deel van het geld in zijn zak, schrijft in een schrift de verkoop van het objektief voor een lager bedrag dan hij aan de klant had berekend en laat de twee prijskaartjes, het valse en het goede, onvoorzichtig achter in het schrift, waarna hij teruggaat (*verlaat het kader*) naar de donkere kamer.

Voetstappen van Lucien.

110. MS. (*De kamera staat in de donkere kamer.*) De deur staat op een kier. Lucien (*treedt het kader binnen*) komt de donkere kamer in, sluit de deur achter zich en houdt zich bezig met verschillende karweitjes. Film, baden. Hij hoort de deur van de winkel opengaan. Hij zet de deur van de donkere kamer op een kier en ziet de fotograaf en de fotografe terugkomen in de winkel.

Voetstappen van Lucien.

Geluid van de winkel deur.
Straatgeluiden.

111. TS. Door de op een kier staande deur van de donkere kamer gezien, zijn de fotograaf en de fotografe weer in de winkel.

Gedempte straatgeluiden.

112. MS. Lucien sluit de deur weer en gaat door met zijn werkzaamheden in de donkere kamer. Kort kloppen op de deur. Lucien doet open.

113. MS. Lucien doet open (*deels in beeld*). De fotograaf heeft het schrift en de twee prijskaartjes in zijn handen.

De fotograaf: Ik neem aan dat je niet gaat ontkennen, het is niet de eerste keer.

114. MS. (*de fotograaf deels in beeld*). Lucien.

Lucien: Nee, maar ik dacht dat de oneerlijke mensen onderling wel wat zouden kunnen vergeten.

De fotograaf (blik): Ik zal geen klacht indienen en geloof me Lucien, het kost me veel pijn om je te vragen weg te gaan.

Lucien: Ik ga al, mijnheer en het gaat me aan het hart u te verlaten.

De fotograaf trekt zich terug. Lucien sluit de deur weer en hervat zijn werk.

De fotozaak – buiten

115. TS. Men ziet door de etalageruit de fotograaf en fotografe Lucien begeleiden tot aan de deur (hun laatste stappen). Schudden van handen. Lucien gaat (*verlaat het kader*) met in zijn hand een tas en

Auto's, voorbijgangers.

een regenjas. De fotograaf sluit de deur en verdwijnt met de fotografe achter in de winkel.

De deur.

Straat voor de winkel

116. TS. Lucien met tas en regenjas in de hand, voegt zich (in medium shot) bij Jean en Jacques, die op het trottoir op hem wachten. Ze verwijderen zich (*verlaten het kader*).

Auto's en voorbijgangers.

Voetstappen van de drie.

Dezelfde straat een stuk verder of een andere straat

117. TS. De drie (*komen het kader binnen*) maken een paar passen en houden stil bij een verkeerslicht op groen.

Auto's, voorbijgangers.

Jacques: Je zei dat hij okay was.

Lucien: Ik zal okay zijn als ik rijk ben.

[*Jean*: Hij gaf je de sleutels en je hebt er niet van geprofitteerd.

Lucien laat hen snel twee sleutels zien die hij uit zijn zak haalt. [Dan een stuk zeep (of stopverf of klei) met daarin een afdruk van een kleine ingewikkelde sleutel.]

Lucien (terwijl hij twee sleutels uit zijn zak haalt): En wat is dit dan? ... Om dezelfde te maken! (pakt het stuk zeep) En dit?]

Enthousiasme van Jean en Jacques. Het licht wordt rood, de auto's stoppen. Ze verwijderen zich.

Jacques: De sleutel van de brandkast?

Lucien: Ja.

Straat voor een lyceum

118. TS. De fotografe die boodschappen doet, ziet (*in medium shot*) aan de andere kant van de straat, tussen andere jongens van het lyceum Norbert en Martial naar buiten komen. Ze springen (in totaal shot) op hun bromfietsen.

Auto's, voorbijgangers.

119. TS. Norbert en Martial springen op hun brommers (gezien door de fotografe).

120. MS (vervolg van 118). De fotografe kijkt naar Norbert en Martial die voorbijkomen.

121. *Panbeweging*. Norbert en Martial rijden op hun brommers voor de fotografe langs. Martial komt als eerste voorbij en trekt een lelijk gezicht naar haar, maar ze herkent hem niet. Ze herkent Norbert. Ze verwijderen zich en verdwijnen in het verkeer.

Auto's, voorbijgangers.

122. *MS* (vervolg van 120). De fotografe, die Norbert herkend heeft, beweegt zich in de richting van de school. (*verlaat het kader*)

Auto's, voorbijgangers.

Ingang van lyceum en klooster

123. *TS*. De fotografe verschijnt op de hoek van het voorportaal van het klooster. Zij komt (van voren in medium shot) (*op de rug gezien*) de moderator tegen. Ze staan stil.

Voetstappen van de fotografe en de moderator.

124. *MS*. De moderator.

De moderator: Die is er niet, maar ik kan hem wel een bericht doorgeven of hem vervangen. In mijn hoedanigheid als dienaar van de kerk.

Ze gaan naar het kantoor van de rektor (*in de beweging loopt de fotografe het kader binnen; na enkele stappen verlaten beiden, op de rug gezien, het kader*).

Stappen van de fotografe en de moderator.

De fotografe (draait op haar hakken): Het gaat over een jongen wiens naam ik niet ken...

125. *MS*. Ze komen bij de deur van het kantoor van de rektor. De moderator laat de fotografe het kantoor binnengaan (in medium shot).

Voetstappen van fotografe en moderator.

De fotografe (terwijl ze het kantoor binnengaat): ... U kent hem vast wel.

Een klaslokaal

126. *TS*. Een kleine groep scholieren zit in de banken. Norbert in het midden. (*Op de rug en staande*) de moderator op een verhoging.

Moderator: We laten de catechismus even voor wat die is om terug te komen op die geschiedenis met de valse biljetten.

127. MS. De moderator kijkt in de richting van Norbert.

Moderator: Wanneer één van jullie, wat ik weiger te geloven, de schuldige is, vraag ik hem in plaats van zich te verbergen naar voren te komen en berouw te tonen.

128. MS. Norbert.

Moderator (off): Wat vindt Norbert ervan?

Hij wendt zich van links naar rechts, ziet dat zijn vrienden naar hem kijken. Hij staat plotseling op, haalt zijn schouders op, loopt naar de deur en gaat naar buiten.

Norbert: Ik?

Voetstappen van Norbert.

[] 129. TS. Norbert gaat uit het klooster weg, door de deur van het klaslokaal en verdwijnt (*panbeweging*) om de hoek van het klooster terwijl hij zijn pas versnelt.

Openen en sluiten van de deur.

[] *Avenue Foch*

130. TS. Norbert komt in allerijl bij het huis van zijn ouders.

Auto's, voorbijgangers.

Flat van de ouders van Norbert – kamer van zijn moeder

131. TS. Norbert en zijn moeder.

Moeder: Vooral geen woord tegen je vader. De rektor zal hem zeker op de hoogte stellen. Ontken alles. Geef in geen geval toe. Begrepen?

132. MS. Norbert.

Norbert: Ja, mama.

133. TS. Norbert en zijn moeder. Zij werpt een mantel over haar schouders, pakt haar handtas en handschoenen en vertrekt, nagekeken door Norbert.

[] *Voorkamer*

134. MS. Norbert komt in de voorkamer op het

moment dat zijn moeder over de drempel stapt. Hij sluit de deur achter haar (blijft in de voorkamer).

Openen en sluiten van de deur.

Fotozaak – buiten

135. TS. De moeder van Norbert gaat de winkel binnen, verdwijnt achter het raam.⁷

Straatgeluiden.

Binnen

136. TS. De moeder van Norbert en de fotografe (beiden zittend?).

Moeder: Dat is dan afgesproken, nietwaar? Alles is duidelijk wat betreft mijn zoon.

De fotografe: Ik beloof u te zwijgen over zijn naam.

Gedempte straatgeluiden.

Moeder: Ik zal u nu schadeloos stellen voor de last die deze absurde **geschiedenis** u veroorzaakt heeft.

De fotografe: Nee, nee.

Moeder (off): Jawel, jawel.

Voetstappen van de fotografe en van de moeder.

137. MS. De fotografe. De moeder van Norbert stopt haar enkele biljetten in de hand en gaat voor haar langs (*panbeweging, de kamera volgt haar*) naar de deur. De fotografe gaat haar voor en opent de deur. Ze stapt over de drempel. De fotografe sluit de deur en loopt terug naar de kassa terwijl ze de bankbiljetten telt.

Straatgeluiden.

Flat van de ouders van Norbert – voorkamer en trapportaal

[] 138. TS. De deur van het appartement gaat open. De vader van Norbert verschijnt in het trapportaal. Norbert volgt hem op een paar passen. De vader (*verlaat het kader*) loopt naar de lift.

De lift.

139. MS. De vader van Norbert (*komt het kader binnen*) zet een been in de lift en draait zich om naar Norbert.

De lift.

De vader: Jij blijft rustig thuis.

140. MS. Norbert (in het trapportaal).

De lift.

141. MS (vervolg van 139). De vader van Norbert.
De lift gaat naar beneden en verdwijnt.

De vader: Het is toch al te gek!

[] *Het lyceum – voorportaal en klooster*

142. TS. De vader van Norbert verschijnt op de hoek van het klooster en de ingang van het voorportaal. Hij loopt naar de deur van het kantoor van de rektor, klopt (in medium shot) en gaat naar binnen.

Gedempte straatgeluiden.
Voetstappen van de vader van Norbert.

[] *Kantoor van de rektor*

143. MS. De moderator, staande in het kantoor. Achter hem staat de rektor. De rektor gaat (*verlaat het kader*) achter zijn buro zitten.

Moderator: Ik heb uw zoon niet zwart gemaakt en ik verbied u zo tegen een priester te spreken.

144. MS. De vader van Norbert (*de moderator deels in beeld*).

De vader: Dat u priester bent, daar heb ik lak aan.

145. MS. De moderator (*de vader van Norbert deels in beeld*).

Moderator: Uw subversieve ideeën zijn bekend!

De vader: Mijn ideeën?

146. MS (vervolg van 144). De moderator.

Moderator: Mijnheer, u behoort tot die nihilistische ouders die door hun mateloze hoogmoed zich menen te kunnen verwijderen van de kerk, en tevens hun kinderen ervan verwijderen.

147. MS. (vervolg van 145). De vader van Norbert

De vader: Ha! Geen gezwam! Het is toch bekend dat u zelf in God noch de duivel gelooft.

148. MS. De rektor zit aan zijn buro, staat op en loopt naar zijn bezoekers (*verlaat het kader*).

De rektor: Heren, heren.

149. *Wijd shot (WS)*. Yvon steekt het plein over (Pigalle?) en houdt stil bij een terras. Hij gaat zitten. TS. Een man verlaat de bar en (*travelling en panbeweging*) komt naast Yvon zitten (*in medium shot*).

Auto's, voorbijgangers.

Man: Ik kan je geen geld voor-schieten, maar ik kan je een voorstel doen.

Ze staan op en gaan (*verlaten het kader*) het kafee binnen. De kelner brengt het drankje naar de lege tafel en gaat weer weg.

Achterzaal

151. TS. In de achterzaal ligt een jonge prostituée uitgestrekt op een bank, met haar neus in een geil-lustreerd tijdschrift.

Men hoort de deur opengaan en voetstappen dicht-terbij komen. Ze krijgt een tik op haar billen die haar doet opspringen en weggaan. Ze loopt voor Yvon en de man langs en verdwijnt door de open-gebleven deur.

Opengaan van de deur en gedempte straatgeluiden.

152. TS. De prostituée sluit de deur van de achter-zaal en komt in de bar, waar ze gaat zitten en weer in haar tijdschrift duikt.

Geluid van de deur.
Gedempte straatgeluiden.

153. MS. In de achterzaal zitten de man en Yvon gebogen over een plattegrond van Parijs. De man kruist met een balpen de hoek van twee straten aan.

Man (nadat hij in stilte het kruisje heeft gezet): Honderd meter verder stop je op de hoek van deze twee straten (waar je ons afzet).

154. CU. Plattegrond van Parijs. De man zet een kruis op de hoek van twee straten.

155. MS (vervolg van 153). De man en Yvon.

Man: Je doet alsof je weer rechtsomkeer maakt en wacht.

De man vouwt de plattegrond dicht en reikt hem over aan Yvon, die hem in zijn zak steekt.

Yvon: Is dat alles?
Man: Dat is alles.

156. MS. De tafel waarop de kelner een drankje had gezet. Yvon (*komt het kader binnen in totaalopname*) gaat weer zitten (in medium shot), drinkt zijn glas leeg en gaat weg (*verlaat het kader*).

Auto's, voorbijgangers.

Woning van Yvon – 'sochtends vroeg – keuken en kamer

157. TS. Eén enkele brandende lamp. Yvon verschijnt in hemdsmouwen in de keukendeur met in zijn hand een koffiepot die hij (*panbeweging*) op een tafel in de kamer zet (*panbeweging*). Hij schenkt de koffie in een kom en neemt een slok. Hij gaat weer naar de keuken (*verlaat het kader*) en neemt de koffiepot mee.

Voetstappen van Yvon.

Voetstappen van Yvon.

158. MS. Aan de andere kant van de tafel, het bed waarin Elise ligt.

Elise: Ik mag geen vragen stellen, maar ik mag me wel zorgen maken.

Yvon (stilte).

159. TS. Yvon komt terug (*komt het kader binnen*) drinkt zijn koffie op en schiet (in medium shot) zijn jasje aan dat hij van de rugleuning van een stoel pakt.

160. MS. Yvon schiet zijn jasje aan, drinkt zijn koffie op en loopt (*panbeweging en travelling*) naar Yvette in haar bedje, kust haar snel, kust Elise (in medium shot) en loopt (*verlaat het kader*) naar de deur.

Voetstappen van Yvon.

Trapportaal van goedkope huurflat

161. TS. De deur van de woning gaat open. Yvon komt naar buiten, sluit de deur en (*de kamera draait om hem te volgen*) loopt naar de trap die hij snel afloopt, hij verdwijnt achter een wending van de trap. Men blijft zijn voetstappen steeds horen.

De deur.

Voetstappen van Yvon.

162. TS. Een voorbijganger die een krant loopt te lezen stopt even aan de rand van het trottoir om twee auto's voorbij te laten gaan, steekt vervolgens de straat over en loopt om een dubbel geparkeerde Peugeot heen.

Snel passeren van twee auto's.

Voetstappen van de man met de krant.

163. MS. Door de voorruit van de Peugeot ziet men in het halfduister, aan de binnenkant van de auto, het gezicht van de bestuurder, Yvon, wiens ogen de man met de krant volgen.

(Hier ontbreekt in het skript een pagina. De kamera volgt de man met de krant en brengt de toeschouwer bij de scherpschutters voor de bank. Dan vouwt de man zijn krant op en rent snel weg.)

[] *Oplopend straatje*

167. TS. Vlak langs de dubbel geparkeerde Peugeot spoeden opgewonden nieuwsgierigen zich in kleine groepjes naar de bankoverval. Twee of drie politieauto's rijden met hoge snelheid tegelijk met de nieuwsgierigen de straat in. Dezen gaan uiteen om de auto's door te laten (*verlaten het kader*).

Lopen en lachen van de nieuwsgierigen.
Het rijden van de politieauto's.
Lopen en lachen van de nieuwsgierigen.

Avenue en bank – buiten

[] 167. TS. De politieauto's worden kop-aan-staart geparkeerd aan de andere kant van de weg, tegenover de bank. Geen beweging, stilte.
Vooraan groeit het aantal nieuwsgierigen (tegengehouden door agenten). Vervolgens geen beweging en stilte.

Het rijden van de politieauto's in de stilte.
Stilte.

Stilte.

168. MS. De scherpschutter zit verdekt achter een auto. Hij richt zijn geweer, zijn wijsvinger rust op de trekker.

Stilte.

169. MS. De tweede scherpschutter, achter een boom. Idem.

Stilte.

170. *TS*. De grote glazen deur van de bank gaat voor de helft open, langzaam, en laat een vrouw passeren die naar voren wordt geduwd door het pistool van een bandiet. Een schot weerklinkt. Bandiet en vrouw haasten zich achterwaarts terug de bank in, waarbij de bandiet zich verschuilt achter de vrouw.

Stilte.

Schot.

Stilte.

171. *MS* (hetzelfde als 168). De scherpschutter verandert van positie (door een beetje naar voren te gaan, of van plaats te veranderen, *panbeweging*).

Stilte.

172. *MS* (hetzelfde als 169). De tweede scherpschutter verandert van boom.

Stilte.

Oplopend straatje

173. *MS*. Yvon zit achter het stuur van de Peugeot. Onbeweeglijk. Een kleine politieauto (gezien door de ruit van het portier) rijdt met grote snelheid de straat omhoog.

Stilte.

Het rijden van de kleine politieauto.

Men hoort schoten, die uit de bank komen, vervolgens salvo's van machinegeweren. [De omstanders komen angstig de straat omlaag rennen. Enkelen rennen, anderen lopen snel.]

Schoten.

Salvo's.

Het rennen van de omstanders.

Stilte.

[] 174. *TS*. De nieuwsgierigen komen voor een deel lopend, voor een deel rennend, sommigen bang, anderen lachend, de straat omlaag.

Het lopen van de nieuwsgierigen.

175. *MS* (vervolg van 173). Yvon start de motor van de Peugeot.

Motor loopt stationair.

176. *CU*. De hand van Yvon draait de sleutel van het startslot om.

177. *MS*. Yvon, onbeweeglijk. De motor loopt stationair. Men hoort het geluid van politiefluitjes, afkomstig van de avenue.

Motor loopt stationair.

Ver verwijderde fluitjes en rumoer.

Het verkeer komt weer op gang.

178. *MS.* Een agent fluit verschillende keren. Het verkeer komt weer op gang. Gebaren van de agent en van de andere agenten in de verte.

Fluiten.
Het rijden van auto's
(steeds luider)
Fluiten.

179. *TS.* De omstanders verspreiden zich. Sommigen verwijderen zich, anderen lopen heen en weer op het trottoir. De stroom voetgangers beweegt zich vrijelijk in twee richtingen, loopt onverschillig en zonder te stoppen langs een lichaam onder een dock.

Auto's, voorbijgangers.

180. *TS.* Verderop ligt op de weg een ander lichaam, tegen een autoband (herkent men de man van Pigalle?) Plas bloed.

Auto's, voorbijgangers.

Straatje

182. *MS.* Yvon onbeweeglijk aan het stuur van de Peugeot, de motor stationair draaiend en de hand op de versnellingspook. Een politieauto komt de straat naar beneden rijden, tegelijk met wat voetstaps gaande voetgangers en passeert de Peugeot, stopt dan en rijdt achteruit.

Stationair draaiende
motor.
Politieauto.
Voorbijgangers.

183. *TS.* De politieauto rijdt achteruit en stopt ter hoogte van Yvon.

Achteruit rijden.

184. *CU.* Het koppelingspedaal dat de voet van Yvon ingedrukt houdt en dan laat opkomen. De andere voet drukt het gaspedaal in.

Mechaniese geluiden.
Motor stationair lopend.

185. *CU.* De hand van Yvon maakt de handrem los.

Mechaniese geluiden.
Motor stationair lopend.

186. *MS.* De politieauto naast de Peugeot. De auto versnelt en schiet weg (*verlaat het kader*). De politieauto schiet achter de Peugeot aan (*korte panbeweging en verlaten van het kader*).

Wegrijden.

Wegrijden.

[] *Boulevard*

187. TS. De Peugeot in het verkeer, poogt snelheid te winnen door tussen de auto's door te zigzaggen (*verlaat het kader*), gevolgd door (*komt het kader binnen*) de politieauto (*verlaat het kader*).⁸

Het rijden van auto's.

Andere boulevard of straat

188. TS. Verkeer. De Peugeot rijdt tegen een boom. (De politieauto komt er aan, remt en komt tot stilstand).

[] *Woning van Yvon – 'snachts*

189. MS. Schemer. Elise slaapt, met Yvette dicht tegen zich aangevleid in het grote bed. Ze opent haar betraande ogen, gaat rechtop zitten, legt de in slaap gesuste Yvette in het midden van het bed en staat op. (*De kamera maakt een beweging naar een France Soir, die half opengeslagen op het bed ligt*). Foto van het ongeluk, kop en tekst.

Men ziet de schaduw en hoort de voetstappen van Elise wanneer ze van het ene punt van de kamer naar het andere loopt (terwijl ze een rok aanschiet, een mantel om haar schouders slaat en schoenen aandoet) en daarna naar de deur gaat. De deur gaat open. Even is het silhouet van Elise te zien. Een lichtstraal van het trapportaal valt in de kamer. De deur gaat dicht en de schemer keert weer.

Politieburo – buiten, donker

190. TS. Elise komt het politieburo binnen. Twee agenten staan te kletsen bij de deur, een derde loopt Elise voorbij.

Een paar auto's, enkele voorbijgangers.

Spaarzaam verlicht interieur

191. MS. Elise zit in de schaduw op een bank.

Elise: Als hij gewond is, ligt hij in het ziekenhuis...

Stilte.

Elise: Mag ik niets weten?

192. TS. Achter een loket zitten twee agenten aan twee tafels. Elektrisch licht. Een van de agenten staat op en gaat het aangrenzende vertrek binnen.

Voetstappen van de agent.

193. MS (vervolg van 191). Elise wacht. Twee agenten lopen voor haar langs. Haar ogen volgen hen mechanisch, maar fixeren dan de deur waardoor de agent die verdwenen was om inlichtingen te vragen, weer terugkomt.

194. TS. De agent gaat weer aan zijn tafel zitten.

Agent: Hij is in het Huis van Bewaring. U zult zeker geen toestemming krijgen om hem te spreken of te schrijven vóór het vonnis.

195. MS. Elise staat op en gaat weg (*panbeweging*).

Voetstappen van Elise.

Paleis van Justitie – zitting van het gerechtshof – uitspraak

Plechtigheid van de rechtbank

196, 197, 198, 199, 200, 201, 202⁹

Aankomst in de strafgevangenis

204. WS. Een grote binnenplaats. Verschillende kleine aaneengesloten gebouwen. Het hek gaat open om een bus door te laten, waaruit (in totaal shot) zes gevangenen en hun bewakers springen. (Gemeentepolitie?)

[] 205. CU. Tv en luidspreker.

Tv en luidspreker: U bent hier in de strafgevangenis waar u uw straf moet uitzitten. Komt u, de een na de ander, naar voren, uw bezittingen in uw

linkerhand, uw oproepkaart in de rechterhand.

206. *MS.* Yvon is de tweede in de rij, die naar een van de kleine gebouwen loopt. (*Travelling achterwaarts, vervolgens een draaibeweging.*) De een na de ander verdwijnen ze (in totaal shot).

- [] 207. *TS.* De bus zet zich in beweging, maakt langzaam een halve cirkel. De bewakers veren op, rennen achter de bus aan en springen erin. De bus rijdt door het hek, dat zich achter hem sluit.

[] *Klein restaurant – binnen*

208. *WS.* (*De kamera staat binnen.*) Groot venster waardoorheen men de straat, voorbijgangers en auto's ziet. Vooraan enkele tafels, gedekt voor het ontbijt.

Gedempte straatgeluiden.

Lucien verschijnt met zijn twee vrienden Jean en Jacques terwijl ze de weg oversteken en naar het venster lopen, waarvoor ze stil staan. Lucien wijst naar de tafel op de voorgrond, waar de fotograaf en de fotografe gewoonlijk lunchen. Binnen is hij niet te verstaan, maar zijn gebaren zijn begrijpelijk. Hij wijst Jacques de plaats op het trottoir aan waar hij zal moeten staan om de foto's tijdens de maaltijd in de gaten te houden en vanwaar hij hem zal kunnen waarschuwen als ze vertrekken. Een kelner (*komt het kader binnen*) die borden op een tafel komt zetten, ziet hen. Ze gaan weg. De kelner (*panbeweging*) gaat (in totaal shot) wat andere borden halen en (*panbeweging*) zet deze op andere tafel in het restaurant, tegenover het venster.

[] *Fotozaak – buiten*

209. *TS.* De fotograaf en de fotografe verlaten de winkel. Het omdraaien van de sleutel. Ze verwijderen zich, verdwijnen tussen de voorbijgangers.

Auto's, voorbijgangers.
Voetstappen van de fotograaf en de fotografe.

Klein restaurant – binnen

210. MS. De fotograaf en de fotografe zitten aan het tafeltje voor het raam. Ze hebben hun maaltijd beëindigd, staan op en vertrekken (in totaal shot).

Gedempte straatgeluiden.
Geluid van vaatwerk en
voetstappen van de kelner.

Klein restaurant – buiten

211. MS. Trottoir voor het restaurantje. Jacques ziet een jonge vrouw de bus uitkomen. Zijn ogen volgen haar, hij doet drie passen in haar richting en staat dan stil. Hij blijft even staan. De vrouw verijdert zich. Hij keert terug naar het raam van het restaurant, ziet het lege tafeltje en draait zich om naar de straat, waar hij de fotograaf en de fotografe ziet weggaan.

Auto's, voorbijgangers,
bus.
Voetstappen van Jacques.

212. WS. De fotograaf en de fotografe verdwijnen tussen auto's en voorbijgangers.

Auto's, voorbijgangers.

213. MS. Jacques snelt vooruit in hun richting (*verlaat het kader*).

Auto's voorbijgangers.
Voetstappen van Jacques.

214. TS. De fotograaf en de fotografe verwijderen zich, Jacques (*komt het kader binnen*) rent ze in volle vaart rakelings voorbij. Hij verdwijnt tussen de voorbijgangers.

Auto's, voorbijgangers.
Stappen van Jacques.

Fotozaak – buiten

215. TS. [Voorbijgangers voor de fotozaak. Sommigen draaien hun hoofd naar de winkel, anderen vertragen hun pas, verbaasd over het vage geluid van een bel die uit de winkel komt.] De fotograaf en de fotografe arriveren (*komen het kader binnen*) en gaan snel naar binnen zonder aandacht te schenken aan het belgeluid.

Auto's, voorbijgangers.

Voetstappen van de fotograaf en de fotografe.

Fotozaak – binnen

216. TS. De fotograaf en de fotografe gaan naar binnen, staan na enkele passen stil, spitsen hun oren.

Ze lopen door (*verlaten het kader*).

217. TS. Ze komen (*lopen het kader binnen*) onderaan de kleine trap die naar de eerste etage voert. Het bellen wordt twee keer zo luid. Even staan ze sprakeloos, dan rennen ze naar voren (*verlaten het kader*).

218. TS. Eerste etage. Ze lopen door een kamer, (*komen het kader binnen*) dan door een andere, duwen de halfgeopende deuren ruw open, en blijven met open mond (in medium shot) voor de geopende brandkast staan.

219. CU. De openstaande lege brandkast.

Gedempte straatgeluiden.
Bellen.

[*De fotograaf*: Wat is dat?
De fotografe: Ik weet het niet.]
Toenemend geluid van bel.

Toenemend geluid van bel.
Voetstappen van de fotograaf en de fotografe.
Toenemend geluid van bel.
Voetstappen van fotograaf en fotografe.

Zeer luid bellen.

Metrostation – trappen

220. TS. Lucien draagt een zware koffer, Jean en Jacques (*van achteren gezien*) hollen een lange trap af, ze verdwijnen op de hoek van de trap en het perron (het perron is niet te zien, men hoort alleen de reizigers instappen, de deuren dichtslaan en de trein zich in beweging zetten).

221. TS. Het perron en de tunnel in de lengte gezien. Onder geraas gaat de trein de tunnel in en verdwijnt. Op het verlaten perron lopen twee reizigers naar de uitgang.

Stilte.
Voetstappen van Lucien en zijn vrienden.
De metro die het station binnenrijdt.
Geluid van opengaande deur.
Voetstappen van reizigers.
Dichtslaan deuren.
Optrekken van de trein.
Afnemend geraas in de tunnel.
Voetstappen van de twee reizigers in de stilte.

- [] 222. *CU.* De brief aan Elise. (Yvon zit aan het hoofdeinde van zijn bed. Hij schrijft op zijn knieën, die hij bij elkaar houdt.)
'... Alles is hier te koop, lieve Elise, zelfs een glimlach, een vriendelijk woord. Het eten is niet slecht als je het maar snel doorslikt. Ik kan ook wat geld opzij leggen, ik zal hamsteren...'
- [] 223. *MS.* Yvon legt zijn potlood neer en draait zich naar één van zijn medegevangenen om (het zijn er twee).
- [] 224. *MS.* De eerste celmaat, die voor de wastafel staat, pakt een handdoek en loopt naar de tweede medegevangene, die uitgestrekt op zijn bed ligt. *(De kamera draait en pakt om beiden in een totaalopname te nemen).*
- [] 225. *MS.* De boss komt half overeind.
- [] 226. *MS* (vervolg van 223). Yvon draait zich naar de boss om.
- [] 227. *MS.* De boss gaat op de rand van zijn bed zitten.
- [] 228. *MS.* De eerste medegevangene pakt de basketballschoenen onder de wastafel vandaan (*panbeweging*) en geeft ze aan de boss (*die ook het kader binnenkomt*). De boss trekt de schoenen aan en knoopt ze dicht.
- Eerste medegevangene (tegen tweede):* Op jou hebben we geen kritiek, we weten wat je waard bent. Je bent een echte boss, een beroemdheid.
- Boss:* Ik heb veel poen, vriendje. Voor een tiende, een honderdste van wat ik heb, kan ik jullie allebei laten kruipen als ik wil. (Naar Yvon gekeerd): Jou ook, mormel, ik koop je helemaal, levend en wel... (Tegen de eerste medegevangene): Geef me mijn basketballschoenen daar, onder de wastafel.

[] 229. MS. De eerste medegevangene loopt voor Yvon langs naar zijn bed (*panbeweging waardoor Yvon het kader binnenkomt; de kamera blijft staan om hem alleen te nemen*). Hij begint weer te schrijven en richt vrijwel meteen zijn ogen op het tv-toestel.

230. CU. De tv boven de deur komt tot leven. De luidspreker spreekt.

Luidspreker: 2050 naar de spreekkamer!

231. MS. Yvon springt van zijn bed, schiet zijn jasje aan, steekt de onvoltooide brief in zijn zak, gaat voor de deur staan die na een sekonde automatisch opengaat en verdwijnt.¹⁰

Zacht metalen geluid
(openen van de deur).

Ruime gang in de strafgevangenis

232. WS. Yvon verlaat zijn cel. De deur gaat automatisch achter hem dicht. Hij loopt door de ruime gang (die verlaten is op een groepje van twee of drie bewakers na die men in de verte door de tralies heen ziet). (*Panbeweging en draaibeweging om hem van voren op te nemen, vervolgens op de rug, als hij zich verwijdt.*) Hij gaat door het hek (dat automatisch open gaat en weer sluit), slaat weldra linksaf en verdwijnt in een gang die loodrecht op de andere staat.

Het sluiten van de deur.
Voetstappen van Yvon.

Openen en sluiten van het hek.
Aanzwellend rumoer in de spreekkamer.

Spreekkamer

233. MS. Elise zit tegenover Yvon. Ze zijn gescheiden door een glazen tussenschot met kleine gaatjes. (*Yvon frontaal, Elise deels in beeld, op de rug*) Elise zwijgt.

Rumoer van de spreekkamer.

Yvon: Is dat alles wat je me te zeggen hebt?

Zwijgen van Elise.

Yvon: Zeg toch wat!

234. MS. Elise (*frontaal, Yvon deels in beeld, op de rug*).

Elise: Niet kwaad worden,
Yvon. Denk eraan hoe we uit elkaar gingen, zonder ooit ruzie gemaakt te hebben.
Yvon: Ik wacht al meer dan een maand op je zonder aan iets



235. *MS* (vervolg van 233). Yvon (*frontaal, Elise op de rug, deels in beeld*).

236. *MS* (vervolg van 234). Elise blijft stil.

237. *MS* (vervolg van 235). Yvon.

238. *MS* (vervolg van 236). Elise blijft zwijgen, staat op, draait aarzelend op haar hakken, verwijderd zich langzaam.

239. *MS* (vervolg van 237). Yvon.¹¹

240. *MS*. Elise verwijderd zich en verdwijnt.

anders te denken, zonder te slapen.

Zwijgen van Elise.

Yvon: Zeg wat of donder op!

Elise (zwijgt, blik).

Yvon: Wanneer ik terugkom, zal ik keihard gaan werken. We beginnen een nieuw leven met ons drieën.

Yvon: Waar ga je heen? ... Blijf hier!

De wandelplaats¹²

241. – Verschillende kleine binnenplaatsen (15 meter bij 7 of 8). Stenen muren, niet zo hoog. Een tiental gevangenen per binnenplaats. Bewaking met kamera en twee bewakers die op een hoge galerij staan die zich over de binnenplaatsen uitstrekt. Op de binnenplaats waar Yvon zich bevindt, zit hij op de grond met de rug tegen de

muur; de gevangenen passeren hem rakelings terwijl ze in kleine groepjes van de ene muur naar de andere lopen. Hij heeft de ellebogen op zijn knieën, het hoofd in zijn handen. Een bel klinkt. Hij staat op en (*panbeweging*) voegt zich in een rij die in stilte voor de kleine ijzeren deur wordt gevormd. De deur gaat weldra automatisch open en de gevangenen, waaronder Yvon, verdwijnen, de een na de ander.

Parijs – avenue? – klein postkantoor in de strafgevangenis

242. TS. De gele postauto in het verkeer.

TS. De postauto stopt voor het kantoor. Het lossen van de zakken.

Het sorteren van de post

243. TS. Groot vertrek, tafels. De zakken zijn geopend, de brieven worden opengemaakt, gelezen, gaan van hand tot hand en worden dan weer in hun enveloppen gestopt.

244. CU. Een brief die aan Yvon geadresseerd is, gaat van hand tot hand, wordt opengemaakt (*panbeweging en travelling*), gelezen, weer teruggestopt in de enveloppe en tenslotte in een bijna volle mand gegooid, tegelijk met andere brieven die er door andere handen in gegooid worden.¹³

De cel van Yvon

245. MS. De brief aan Yvon naast de opengescheurde enveloppe op de grond, aan het voeten-eind van het bed van Yvon.

246. MS. De boss ligt op zijn bed, de benen gestrekt, de medegevangene naast hem op de rand van het bed. De medegevangene staat op (*de kamera zwenkt en maakt een panbeweging*), loopt op zijn

Voetstappen van medegevangene.

tenen, maakt zich meester van de brief en gaat weer op de rand van het bed van de boss zitten. Hij houdt de brief zo vast dat hij en de boss hem samen kunnen lezen.

247. CU. De brief van Elise aan Yvon: '... heeft pijn in haar keel.' 's Avonds stikt ze bijna. De dokter komt 's nachts. Hij besluit om haar luchtpijp door te snijden en men opereert haar zonder dat er tijd is om haar naar het ziekenhuis te brengen. Te laat. Onze kleine Yvette is de rode van de maand om vier uur 'smiddags aan difterie gestorven. Dat is wat ik je wilde zeggen. Maar ik kon het niet. Mijn keel zat dichtgeknepen. Ik stop nu, lieve Yvon, tranen maken mij het schrijven onmogelijk ...'

248. MS. Medegevangene en boss. De medegevangene staat op, de brief in zijn hand, loopt op zijn tenen en *(de kamera zwenkt en maakt panbeweging)* legt de brief terug waar hij hem gepakt had. *(De kamera maakt een achterwaartse beweging en ontdekt)* Yvon uitgestrekt op zijn bed, zijn hoofd begraven in het kussen dat hij met zijn armen omklemt. Yvon heft zijn met tranen overstroomd gezicht op naar de brief en naar de medegevangene die terugloopt, en drukt het weer in het kussen. Rillingen.

249. MS. De medegevangene *(op de rug)* loopt naar het raam en gaat dan weer op de rand van het bed van de boss zitten *(panbeweging, waardoor de boss binnen het kader komt)*.

De boss stopt een arm in de stromatras en haalt er een flesje cognac uit.

250. CU. Het flesje cognac uit de matras. De hand van de boss haalt de dop eraf.

Boss (met lage stem): ... heeft pijn in haar keel. 's Avonds ...

Voetstappen van de medegevangene.

Voetstappen van de medegevangene.

[Medegevangene: De dood is het onbekende.

Boss: We weten heel goed dat er geen hemel is, dat er alleen maar atmosfeer is.

Medegevangene: Als we zouden weten wat er hierna is, zou niemand van ons er bang voor zijn.]

Boss: Men is er bang voor omdat men van het leven houdt.¹⁴

Stromatras.

251. MS. De medegevangene en de boss. De boss schenkt een beetje cognac in de mok van de medegevangene en een beetje in zijn eigen! Ze klinken.

Klinken van de mokken.

[] *Een bank – binnen*

252. CU. Hokje van de kassier. Een cheque neergelegd bij een klein zijloket aan de rechterkant van de kassier. De hand van de kassier pakt de cheque, legt haar voor de opening van het hoofdloket, zoekt links in de geldladen wat stapeltjes bankbiljetten.

Rumoer.
Voetstappen.
Stemmen.
Het door zijn hand laten gaan van de biljetten.

253. MS. De kassier (*direkte continuïteit*) laat de bundeltjes door zijn handen gaan (*frontaal*) voor de ogen van Lucien (*deels in beeld op de rug*). Hij geeft ze aan Lucien.

Het door de hand laten gaan van de biljetten.
Rumoer, voetstappen, stemmen.
Kassier: Duizend, tweeduizend, drieduizend, vier-, vijf-, zes-, zevenduizend, zevenduizendvijfhonderd, achtduizend enz. . .

254. MS. Lucien (*van voren*). De kassier (*op de rug, deels in beeld*). Lucien neemt de stapeltjes in zijn hand.

Rumoer, voetstappen, stemmen.

[] *Inbraak in de automatische betalingsapparaten*

255, 256, 257, 258, 259, 260

[] *Bank – buiten*

261. MS. Voorbijgangers, auto's. Lucien komt de bank uit, loopt naar het trottoir (*verlaat het kader*).

Voorbijgangers, auto's.
Voetstappen van Lucien.

262. TS. Hij loopt (*komt het kader binnen*) achter een cliënt van de bank langs die voor het automatische betalingsapparaat stilstaat. De cliënt stopt de bankbiljetten in zijn zak. Lucien werpt een blik op het apparaat en vervolgt zijn weg (*verlaat het kader*).

Voorbijgangers, auto's.
Voetstappen van Lucien.

263. TS. Jean en Jacques wachten een eindje ver-

Voorbijgangers, auto's.

derop op Lucien. Lucien (*komt het kader binnen*) voegt zich bij hen.

Lucien sleept ze nu mee (*panbeweging*). Ze verdwijnen tussen de voorbijgangers.

Dezelfde bank – buiten – 's nachts

264. TS. Nacht. Weinig voorbijgangers, weinig auto's. Een auto stopt vlakbij de bank (die gesloten is). De bestuurder springt uit de auto, begeeft zich snel naar het automatische betalingsapparaat, trekt alvast zijn portefeuille en haalt er zijn pasje uit (*panbeweging en verlaat het kader*).

265. MS. Het automatische betalingsapparaat. De man (*komt het kader binnen*) steekt er zijn pasje in. Het deurtje gaat open. Hij slaat de toetsen aan. De biljetten verschijnen, hij stopt ze in zijn portefeuille die hij in de linkerhand houdt. Hij beweegt zijn rechterhand naar de gleuf waar het pasje weer moet verschijnen. Het verschijnt niet. Hij verliest zijn geduld, moppert, slaat ruw op de toetsen, gaat uiteindelijk weg zonder zijn pasje teruggekregen te hebben.

266. MS. Lucien, Jean en Jacques staan in de schaduw van een krantenkiosk. Lucien begeeft zich alleen in de richting van het automatische betalingsapparaat (*verlaat het kader*).

267. MS. Het betalingsapparaat. Lucien (*komt het kader binnen*) komt dichterbij, maakt het half openstaande deurtje verder open. Zijn rechterhand gaat op zoek in zijn broekzak...

268. CU. Zijn rechterhand (*direkte continuïteit*) zoekt in zijn broekzak naar drie lange dunne pincet-

Voetstappen van Lucien.
Lucien: Te veel risico's voor veel te kleine bedragen. (Hij toont hun wat losse biljetten in zijn zak die hij een beetje openmaakt). Kom, ik heb een idee... Je moet het groot zien.

Voetstappen van Lucien, Jean en Jacques.

Een paar auto's. Een of twee voorbijgangers.
Voetstappen van de man.

Klik. Een paar auto's.

Voetstappen van de man.

Voorbijgangers, een paar auto's.
Voetstappen van Lucien.

Voetstappen van Lucien.

Auto.

Voorbijganger, auto.

jes die hij de een na de ander in de gleuf steekt waar het pasje uit zou moeten komen, hij probeert met ieder pincet een klein dun plaatje metaal te pakken dat wij pas later zullen zien; het plaatje metaal is door hem zo geplaatst dat het verhindert dat het pasje terugkomt.

269. MS. Het gezicht van Lucien tijdens zijn ver-
geefse pogingen.

Auto.

270. MS. Jean en Jacques verlaten hun schuilplaats
en komen dichterbij (*verlaten het kader*).

Voetstappen van Jean en
Jacques.

271. MS. Zij komen (*betreden het kader*) naar Lucien
en het apparaat toe.

Voetstappen van Jean en
Jacques.

Lucien: Blijf daar niet staan!

Jean: Gaat het?

Lucien: Nee, en als ik het
plaatje erin laat zitten, waar ik
het gestopt heb, wordt de truc
ontdekt en kunnen we het wel
voorgoed vergeten!

Hij haalt een omvangrijk, in achten gevouwen
schema van het apparaat uit zijn zak en loopt (*ver-
laat het kader*) naar een straatlantaarn, de anderen
volgen hem.

Voetstappen van Lucien,
Jean en Jacques.

272. MS. Lucien (*komt het kader binnen*) gevolgd
door Jean en Jacques, komt bij de voet van de
lantaarn aan en ontvouwt het schema.

273. CU. Het schema van het apparaat verlicht
door de straatlantaarn.

274. MS. Lucien bestudeert het, vouwt het dicht,
steekt het weer in zijn zak en loopt terug (*verlaat het
kader*) naar het apparaat, Jean en Jacques ter plekke
achterlatend.

Lucien: Blijf daar.

275. MS. Het betalingsapparaat. Lucien haalt één
van de pincetjes uit zijn zak, steekt het in de gleuf en
haalt vrijwel direct het metalen plaatje naar buiten.

276. CU. Het metalen plaatje dat verschijnt in de
gleuf (*direkte continuïteit*). De hand van Lucien pakt

Voorbijganger

het en hij bewondert het, terwijl op zijn beurt het pasje verschijnt dat half uit de gleuf blijft steken.

De hand van Lucien grijpt het pasje (*de kamera maakt een achterwaartse beweging en toont het hele apparaat*). Het deurtje van het apparaat sluit zichzelf direkt automatis.

De hand van Lucien met het pasje, stopt dit opnieuw in de gleuf. Het pasje verdwijnt terwijl het deurtje vanzelf opengaat. Lucien drukt de toetsen in (vraagt om geld).

Auto.

Klik.

277. TS. Jean en Jacques zien vanaf hun plaats dat het apparaat werkt. Ze snellen er naartoe (*verdwijnen uit het kader*).

Voetstappen van Jean en Jacques.

278. MS. Jean en Jacques (*komen het kader binnen*) voegen zich bij Lucien voor het geopende apparaat. Lucien drukt op de drie knoppen met de nummers 7, 3 en 5.

Jean: En de kode?

Lucien: Zevenhonderdvijfendertig. 7, 3, 5.

Jean: Ken je die?

Lucien: Vanwaar ik daarnet stond kon ik het zien.

279. CU. Het geopende apparaat. De hand van Lucien drukt (*direkte continuïteit*) op de drie knoppen 7, 3, 5. Vervolgens gaat de hand vóór het gat waar de bankbiljetten uitkomen. Ze komen eruit, de hand pakt ze en verdwijnt. Het deurtje gaat dicht. Het pasje verschijnt in de gleuf, de hand komt terug en pakt het.

Voorbijganger.
Klik.

280. TS. Lucien, Jean en Jacques gaan weg (*direkte continuïteit*)¹⁵

Voetstappen van Lucien, Jean en Jacques.

[] Andere bank – ander apparaat – 'snachts

281. MS. Het automatis betalingsapparaat van een andere bank. Lucien (*komt het kader binnen*) steekt een klein pincet in de gleuf, trekt er het metalen plaatje en het rode pasje uit. Het deurtje gaat automatis dicht. Hij stopt het pasje opnieuw in de gleuf. Het deurtje gaat open.

Enkele voorbijgangers,
een paar auto's.
Voetstappen van Lucien.

[] *Andere bank – ander apparaat – 'snachts*

282. MS. Het betalingsapparaat. Idem (*andere hoek, andere kleur van het pasje*).

Voorbijganger, auto.

[] *Andere bank – ander apparaat – 'snachts*

283. MS. Het betalingsapparaat. Idem (*andere hoek, andere kleur van het pasje*).

Voorbijganger

[] *Andere bank – ander apparaat – 'snachts*

284. CU. Het betalingsapparaat staat open. De biljetten komen uit het gat. De hand van Lucien grijpt ze.

Auto.

[] *Andere bank – ander apparaat – 'snachts*

285. CU. Het betalingsapparaat staat open. De biljetten komen uit het gat, de hand van Lucien grijpt ze.

Voorbijganger, auto.

[] *Ander apparaat – 'snachts*

286. CU. De biljetten komen uit het apparaat.

Voorbijganger, auto.

[] *Ander apparaat – 'snachts*

287. CU. De biljetten komen uit het apparaat.

Voorbijganger, auto.

[] *Ander apparaat – 'snachts*

288. CU. De biljetten komen uit het apparaat.¹⁶

Voorbijganger, auto.

De etalage bijna leeg, de winkel ook.

290. *MS.* De fotograaf staat, de fotografe en de bezoeker zitten in het midden van de winkel. De bezoeker (^{3/4} op de rug, *deels in beeld*), de fotografe (^{3/4} van voren). Achter haar de ijsberende fotograaf.

291. *MS.* De bezoeker (^{3/4} frontaal). De fotografe (^{3/4} op de rug), de fotograaf (*op de rug*).

292. *MS* (vervolg van 290). De fotografe, de fotograaf. De fotograaf verwijdert zich enkele passen (*panbeweging die hem van de groep isoleert*).

293. *MS* (vervolg van 291). De bezoeker (de fotograaf staat niet meer achter de fotografe).

294. *MS.* De deur van de winkel (men ziet voorbijgangers en auto's door de winkelruit). De brievenbus. De fotograaf (*komt het kader binnen*) bukt zich, opent haar en pakt de post, richt zich weer op, scheurt een enveloppe open en haalt er een brief en een cheque uit. De brief: 'U hebt met die valse biljetten een smerige truc met me uitgehaald. Ik heb een nog veel smerigere met Yvon uitgehaald. Maar ik heb er spijt van. Neem deze cheque en vergeet mij niet, uw vroegere bediende, Lucien'. De ogen van de fotograaf gaan van de brief naar de cheque, in een waas van tranen.¹⁷

Gedempte straatgeluiden.

De fotograaf (tegen de bezoeker): Ik wilde de zaak redden en dan vestigt zich ook nog een collega recht tegenover me. Sinds de diefstal waarvan we het slachtoffer zijn geworden, draaiden we nog maar op halve kracht.

De fotografe: En weet u wie ons bestolen heeft? Lucien, onze vroegere bediende.

Bezoeker: Hij?

De fotograaf: Het was een schoft. Als ik eraan denk met welk een gemak hij die valse getuigenis aflegde! Ik zou het nooit geloofd hebben.

Bezoeker (tegen de fotografe): Het schijnt dat hij fortuin heeft gemaakt en zijn tijd doorbrengt met het helpen van behoeftige mensen. Maar ze zeggen zoveel!

De fotograaf (terwijl hij over zijn ogen wrijft): Het is ongelooflijk! Ongelooflijk!

295. TS. Aan iedere kant, langs iedere muur, loopt in stilte een rij van twaalf gevangenen. De twee rijen stoppen voor het hek dat automatiek opengaat en verdwijnen aan de andere kant in een loodrecht hierop staande gang. Men ziet in de verte een groep van drie bewakers die met elkaar staan te praten.

Voetstappen, het weer-
klinken.

*De eetzaal*¹⁸

Tv en bewakers. Lange, parallel geplaatste tafels.

296. TS. Een twintigtal gevangenen (waaronder Yvon) stappen over de banken en nemen plaats. Een bediende met een schaal komt dichterbij. Terwijl hij de schaal op tafel zet, buigt hij zich naar een gevangene.

Voetstappen en stemmen
van de gedetineerden.

Bediende (zacht): Vlees tegen
sigaretten?

297. MS. Een andere gevangene, die gaat zitten, haalt een pakje Gauloises uit zijn zak en geeft het heimelijk aan de bediende die (*komt het kader binnen*), naast hem komt staan en hem in ruil een in papier gewikkeld stuk vlees in zijn handen stopt. *De kamera* volgt de bediende die achter Yvon (die zit) komt te staan en hem een ander stuk vlees aanbiedt (*panbeweging*). Yvon schudt zijn hoofd en de bediende (*panbeweging*) verwijdt zich naar een soort dientafel waar dampende schalen op een rij staan.

Voetstappen en stemmen
van de gevangenen.

Voetstappen van de
bediende, stemmen van de
gevangenen.

298. MS. Yvon en zijn tafelbuurman.

Yvon: Wat zitten zij mij alle-
maal aan te kijken?
Buurman (tegen de
gevangenen tegenover hem):
Laat hem met rust!

299. TS. Verschillende gevangenen die tegenover Yvon en zijn buurman zitten.

1ste gevangene: Twee, drie
maanden al, worden zijn
brieven aan zijn vrouw naar
hem teruggestuurd.

300. MS (vervolg van 298). Yvon en zijn tafelbuurman.

301. TS. (vervolg van 299).

302. MS. Aan dezelfde kant van de tafel als Yvon zit een vierde gevangene.¹⁹

303. MS. Yvon schiet overeind. Op dat moment loopt er een kok achter hem langs met een schuimspaan in de hand. Yvon rukt die uit zijn hand, springt op [grijpt hem bij zijn keel en bedreigt hem met de schuimspaan boven zijn hoofd zwaaiend]. (Men hoort het fluitje van een bewaker).

304. MS. Drie bewakers in een hoek van de eetzaal zien het gebaar van Yvon, geven verschillende fluitsignalen. Een van hen snelt er op af (*verlaat het kader*).

305. MS. Yvon zwaait met de schuimspaan boven het hoofd van de vierde gevangene. De bewaker (*komt het kader binnen*) wil van achteren

Buurman: En wat dan nog!

1ste gevangene: We maken ons ongerust!

2de gevangene: Weer een vrouw die niet zonder gezelschap kan.

1ste gevangene: Zonder dat er een haan naar kraait.

3de gevangene: Ze zijn allemaal hetzelfde.

4de gevangene: En je weet niet wie haar van je afgepikt heeft?

Voetstappen van Yvon.

Het fluiten.

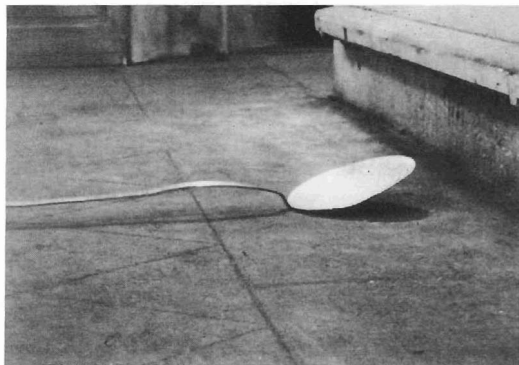
Fluitsignalen.

Voetstappen van de bewaker.

Voetstappen van de bewaker.



de arm van Yvon vastpakken. Maar Yvon draait zich naar hem om en, verrast en niet goed wetend wat hij doet, zwaait met het schuimspaan boven diens hoofd. Maar direkt daarop laat hij zijn arm zakken en gooit de schuimspaan weg (*panbeweging en de schuimspaan verdwijnt uit het kader*).



306. MS. De schuimspaan (*komt het kader binnen*) schuift met veel lawaai onder een tafel.

Het glijden van de schuimspaan.

Kleine gang voor de rechtbank

307. MS. Directeur, onderdirecteur en hoofdbewaker lopen naar de rechtszaal (*achterwaartse traveling, vervolgens draaibeweging. Frontaal, vervolgens op de rug*).

Voetstappen van de drie mannen.

Direkteur (lopend): ... Ik raad het niet aan. Is hij opgewonden?

Hoofdbewaker: Nee rustig.

Direkteur: Wie niemand heeft gedood is vaak gevaarlijker dan een ander die hier bij ons komt na tien moorden.

Ze gaan, van achteren gezien, de zaal binnen (of verdwijnen om een bocht van de gang).

Rechtbank

308. MS. Grote kale zaal. Dezelfde mannen zitten

zij aan zij, (3/4 op de rug) aan een tafel. Yvon staat tussen twee bewakers *(3/4 frontaal)* (rechthoek met krijt op de grond getekend).

Direkteur: U heeft de schuimspaan gegrepen en wat heeft u toen gedaan?

Yvon: Ik heb niets gedaan.

Volgens u wilde ik de bewaker doden?

309. *MS.* *Direkteur, onderdirekteur, hoofdbewaker, (3/4 frontaal), Yvon tussen twee bewakers (3/4 op de rug).*

Direkteur: Volgens ons wel. En volgens u?

310. *MS.* *Yvon.*

Yvon: Volgens mij is het zo gegaan.

311. *MS.* *Direkteur (slaat het rapport na).*

Direkteur: U hebt met de schuimspaan boven zijn hoofd gezwaaid en als een tweede bewaker zich niet tussen u en hem geworpen had, had u hem de schedel ingeslagen.

312. *MS* (vervolg van nr. 310). *Yvon.*

Yvon: Nee, mijnheer de direktEUR.

313. *MS* (vervolg van 311). *Direkteur.*

Direkteur: Onder streng arrest en tucht.

314. *MS.* De twee bewakers leiden Yvon weg (*panbeweging*). Ze gaan naar buiten.

315. *MS.* *Direkteur, onderdirekteur, hoofdbewaker.*

[*Hoofdbewaker:* Hij had erg slecht nieuws gekregen. Zijn tafelgenoten hebben hem getergd.]²⁰

Direkteur: Volgende!

Grote gang

316. *TS.* Twee bewakers lopen door de gang. [Een gaat de vroegere cel van Yvon binnen, de ander blijft voor de halfgeopende deur staan wachten. Men ziet de deur van een aangrenzende cel automatisch opengaan (geluid), een gevangene verschijnt en verwijdert zich.]

Klik.

Voetstappen van de gevangene.

317. – [De boss en de andere gevangene liggen half uitgestrekt op hun bed. De een leest, de ander schrijft.] De bewaker verzamelt de spullen, het linnengoed, de lakens en het hoofdkussen van Yvon en neemt ze mee in een deken waarvan de vier punten aan elkaar geknoopt zijn. De deur gaat weer dicht.

Voetstappen van de bewaker.

Klik.

[] *Parijs – Avenue*

318. TS. De kleine gele postauto in het verkeer.

[] *Strafgevangenis*

319. TS. Het lossen van de zakken.

Sorteerkamer

320. TS. Het openen van de zakken.

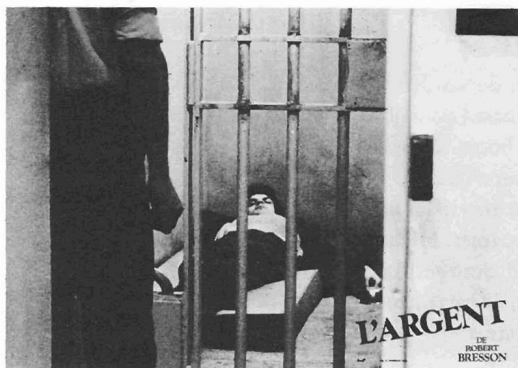
321. CU. De brief aan Yvon gaat (*travelling*) van hand tot hand, tot iemand hem gaat lezen. 'Zij ging soms zitten huilen op de bank, op de binnenplaats. Ik ben met haar gaan praten. Ik denk vooral, mijnheer, dat zij de dood van uw kind slecht heeft kunnen verdragen. De eenzaamheid deed de rest. Door uw afwezigheid had ze niemand tot wie ze zich kon richten. Ze weigerde me te zeggen waar ze naar toe ging en zei me dat u het niet mocht weten. Ik meende te begrijpen dat ze niet alleen vertrok. Zij heeft geprobeerd u te schrijven maar haar hand trilde en ze zag er maar vanaf. Ik heb haar toen aangeboden om u, daar waar u bent, op de hoogte te stellen van haar vertrek. De arme vrouw, ze was me zeer erkentelijk, enz...'

De brief wordt teruggestopt in de enveloppe. Stempel op de enveloppe: Laten liggen – Streng arrest.²¹

322. *MS.* Een bewaker in een nauwe gang. Elektrische verlichting. Geluid van een mok die met korte regelmatige tikken tegen de muur van een cel geslagen wordt.

De bewaker besluit te gaan kijken (*panbeweging*).

323. *MS (direkte continuïteit).* De bewaker arriveert voor de deur van Yvons cel. Hij opent het luikje.



324. *TS.* Yvon (in zijn cel gezien door het luikje dat opengaat) houdt op met trommelen.

325. *MS.* De bewaker kijkt op zijn horloge, doet het luikje weer dicht en (*panbeweging, de kamera zwenkt*) verwijderd zich. Het trommelen begint opnieuw. Hij komt op zijn schreden terug, stopt voor de cel van Yvon, licht het klepje voor het kijkgaatje op.

326. *TS.* Yvon (gezien door het luikje dat opengaat).

327. *CU.* Het oog van de bewaker door Yvon gezien door het luikje.

De bewaker maakt het luikje dicht.

Trommelen.

Voetstappen van de bewaker.

Voetstappen van de bewaker.

Trommelen. Metalen geluid.

Metalen geluid, stilte.
Yvon: Hoe laat is het?

Bewaker: Vijf over half acht.

Metalen geluid.

Yvon: Vijf over half acht, donderdag of vrijdag?

Bewaker: Vrijdag. Rustig maar. Ik kom zo terug.

Metalen geluid. Voetstappen van de bewaker.

328. TS. Yvon gaat op zijn bed zitten.

Voetstappen van Yvon.
Stilte.

329. TS. Gang. Twee witte jassen, dokter en ziekenbroeder (de bewaker voegt zich bij hen) komen (*panbeweging*) voor de deur van de cel van Yvon aan. De bewaker opent het luikje.

Voetstappen van de dokter, de ziekenbroeder en de bewaker.
Metalen geluid.

330. MS. Door het luikje (gezien door Yvon) dat opengaat, geeft de dokter een valium-tablet aan Yvon (*komt binnen het kader*), die hij aanneemt en naar zijn mond brengt.

Dokter: Doorslikken!
Voetstappen van Yvon

331. MS. De dokter en de ziekenbroeder, door Yvon door het luikje gezien.

Dokter (houdt een tweede tablet in zijn hand): Nog één?

332. MS. Yvon neemt de tablet uit de handen van de dokter en houdt hem in zijn mond terwijl hij weer op zijn bed gaat zitten. Hij hoort het luikje dichtgaan, de voetstappen zich verwijderen. Hij opent zijn stromatras, steekt er een arm in en haalt er een dozijn tabletten uit in krantepapier. Hij haalt de twee tabletten, die hij voorgaf doorgeslikt te hebben, uit zijn mond, voegt ze bij de twaalf andere, en stopt ze weer terug in zijn matras.

Voetstappen van Yvon.
Klik.
Afnemend geluid van voetstappen.
Geluid van stromatras.

Vroegere cel van Yvon – 'snachts

333. TS. De boss en zijn celmaat slapen. De boss wordt wakker, staat op en (*panbeweging*) loopt naar het raam. Hij opent het en blijft bewegingloos staan, spitst de oren. Zijn celmaat (*komt het kader binnen*) voegt zich bij hem aan het raam. Ze horen geluiden.

Voetstappen van de boss.
Het openen van het raam.
Voetstappen van de celmaat.
Snelle voetstappen op het grint van de binnenplaats.
Een auto komt aan en stopt.

Binnenplaats van de gevangenis – 'snachts

334. WS (*van bovenaf gezien*). Een ambulance arriveert en stopt (in het schemerduister). Openen van de portieren. Draagbaar waar men iemand oplegt...

Openen van de portieren.
Geluid van de draagbaar waar iemand opgelegd wordt.

335. MS. De boss en zijn celmaat staan aan het raam, luisteren naar de geluiden (*van buiten af gezien, als het mogelijk is, door de tralies heen*).

336. MS (*als de voorgaande opname van buiten is; zo niet, vervolg van 333*). De boss sluit het raam terwijl (*panbeweging en travelling*) de medegevangene aan het voeteneind van zijn bed knielt.

[] 337. MS. De boss sluit het raam. Hij loopt naar (*panbeweging en travelling*) de verwarmingsbuis en legt zijn oor er tegenaan.

Reanimatiekliniek

338. CU. Een elektrische machine.

339. CU. Een andere elektrische machine.

340. CU. Een derde machine waarop een verpleegster (*komt het kader binnen*) de bewegingen van de naald komt bekijken. Dan loopt ze naar een bed waar Yvon ligt, bewusteloos. Ze controleert de elektriciteitsdraden die hem verbinden met de machines, geeft hem wat zachte tikjes op zijn wang om hem wakker te maken.

Yvon opent langzaam zijn ogen en kijkt haar aan. Zij verwijderd zich, loopt langs een elektrische machine (*waarvoor de kamera tot stilstand komt*).

Dichtslaan van de portieren.

Start. Het rijden van de ambulance die zich verwijderd.

Het sluiten van de zware poort van de gevangenis.

Raam.

Medegevangene (knielend):

Neem me niet kwalijk, maar ik bid altijd voor zelfmoordenaars.

Sluiten van het raam.

Voetstappen van de boss.

Verwarmingsbuis: verschillende geluiden, sloten, echo's, gesprekken. De aders... zo... open-gesneden... halverwege... men weet het morgen. Waarschijnlijk valium... enz.

Ijle geluiden

Ijle geluiden.

Ijle geluiden.

Verschillende ritmes.

Verpleegster: Gaat het? Gaat het? Gaat het, Yvon?

Voetstappen van de verpleegster.

IJle geluiden van de
machine. Het geluid van
voetstappen (off).
Verschillende ritmen.

Zitting van een gerechtshof

341. MS. De president.

President: U zou moeten weten
dat u gepakt zou worden.

342. MS. Lucien.

Lucien: Ik vertrouwde op mijn
goede gesternte . . .

President (off): Het geld dat u
zich hebt toegeëigend . . .

Lucien: Zonder bloedvergie-
ten, mijnheer de president.

343. MS (vervolg van 341). De president.

President: . . . was dat in een
vlaag van puur idealisme, om
het onder anderen te verdelen,
of . . .

344. MS (vervolg van 342). Lucien.

Lucien: Ik heb een goed hart.

President: De rechter van in-
structie heeft uw mening over
dit onderwerp reeds bekend-
gemaakt evenals uw uitge-
sproken smaak voor mooie
kleren.

Gelach.

345. MS (vervolg van 343). De president.

President: Acht u zichzelf
schuldig aan zwendel en dief-
stal?

346. MS (vervolg van 344). Lucien.

Lucien: Gezien de bijzondere
omstandigheden, waarin ik
zogenaamd heb gestolen, en in
naam van nieuwe op-
vattingen . . .

President (off): Beantwoordt u
alleen de vragen die men u
stelt.

Lucien: . . . dat er geen regels
zijn en dat alles geoorloofd is,
zou ik kunnen hopen op ont-
slag van rechtsvervolging, of
anders, als ik word veroor-

deeld, ontsnappen en opnieuw beginnen.

President: Ik vrees dat wat u nu zegt, zich tegen u keert in de hoofden van uw rechters.

347. *MS* (vervolg van 345). De president.

348. *MS* (vervolg van 346). Lucien. Hij heft zijn hoofd op en werpt een laatste blik op de president.

In de strafgevangenis

349. *WS*. De sluis. De grote ijzeren poort gaat open (schuift open?), een gevangenenwagen rijdt de sluis binnen (gezien door het hek). Het hek gaat open en de gevangenenwagen rijdt de binnenplaats op (*achterwaartse beweging*). Zes veroordeelden, waaronder Lucien, springen eruit tegelijk met twee politieagenten die hen begeleiden. Ze dragen een koffer (of een tas of een bundeltje). De politieagenten hebben aktentassen en dossiers in de hand (*verlaten het kader*).

350. *MS*. Veroordeelden en politieagenten (*komen het kader binnen*) verdwijnen één voor één de gevangenis is.

351. *TS*. De grote ijzeren poort van de sluis (van binnen uit gezien) gaat open, de gevangenenwagen waarin de agenten weer zijn ingestapt, verschijnt en rijdt de sluis uit. Hij komt een ambulance tegen die naar binnen rijdt. De grote poort sluit achter de ambulance.

352. *MS*. De ambulance stopt in het midden van de kleine binnenplaats. Men ziet op de achtergrond het hek van de sluis zich sluiten. Yvon en de bewaker die hem begeleidt, stappen uit en gaan de gevangenis binnen, de bewaker ondersteunt Yvon (en draagt zijn tas of bundeltje).

Twee bewoners: Yvon en een medegevangene (intellectueel type).

353. *MS.* De medegevangene loopt van de deur naar het raam, van het raam naar de deur... Hij houdt een boek in zijn hand (niet geopend).

354. *MS.* Yvon op zijn bed, de benen gestrekt. Blik op zijn medegevangene.

355. *MS* (vervolg van 353). De medegevangene loopt van de ene muur naar de andere.

Medegevangene (op en neer lopend): Als de rechtspraak tegen je is, dan heb jij op jouw beurt het natuurrecht om een mens als de anderen te zijn. Sinds je het bewustzijn gegeven is van je zijn en van de absurde organisatie van de wereld, van de onmogelijkheid ervan om anders te zijn, wat zeggen ze je dan?

Yvon (blik).

Medegevangene (off): Men zegt je: 'Gehoorzaam! Bemoei je vooral niet met wat jou aangaat. Dat gaat je niets aan. Wacht! Spoedig zal iedereen gelukkig zijn.'

Medegevangene: Maar ik wil niet wachten op het universele geluk dat, geloof me maar, een vreselijk schijngeluk zal zijn. Ik wil zelf leven, anders. [Het is zo dat ik tot nu toe niets anders heb weten te doen dan doden. En ik ben nog steeds niet al te best geslaagd, naar men zegt.] Oh, Geld [hoogste Godheid, die van imbecielen intelligente mensen maakt, van lelijkerds schoonheden, van oneerlijken eerlijken, van lafaards moedigen], zichtbare God, wat zou je met ons niet kunnen doen?

(Tegen Yvon): Laat je benen zien!

De medegevangene nadert Yvon

356. *MS.* Yvon doet zijn broek omhoog en laat hem zijn knieën zien.

Yvon: Het zijn vooral de knieën die zwak zijn.

357. *MS.* Medegevangene. Blick op de knieën van Yvon.

Medegevangene: Het is niets. Het komt door de valium, dat gaat wel over.

Hij draait zijn hoofd naar de onderkant van de deur.

Het brommen van twee stofzuigers in de gang. Het geluid van een van de twee wordt sterker, mindert dan, houdt op.

358. *MS.* De onderkant van de deur.

Een stem (van onder de deur): Yvon, is die hier?

359. *MS* (vervolg van 357). Medegevangene, zijn hoofd naar de deur gedraaid.

Medegevangene: Ja.

360. *MS.* Yvon op zijn bed, het hoofd naar de onderkant van de deur gedraaid.

Een stem (van onder de deur): Ben jij het?

Yvon: Ja.

Gang

361. *MS.* Een 'hulpje' met zijn stofzuiger (motor op halve kracht) zit gehurkt voor de deur van de cel. (Een stuk verder (in totaal shot) staat een ander 'hulpje' met een op volle toeren draaiende stofzuiger). Hij verwijdt zich terwijl hij de machine laat brommen.²²

Hulpje: Ene Lucien zoekt je. Hij vraagt je je op te geven voor de mis.

Stem van de medegevangene (door de deur): Ga er niet naar toe!

Brommen van de stofzuiger.

De kapel

[] 362. *MS.* De gevangenen zitten in de banken. Links en rechts bewakers. Een aalmoezenier draagt de mis op.

Woorden van de mis.

363. *CU.* Een hand die een boek vasthoudt (porno-foto op de omslag) beweegt zich langzaam en heimelijk naar een andere hand, die van een andere

Woorden van de mis.

gevangene, die het boek in zijn eigen zak steekt. De hand die het boek aangaf blijft geopend en uitgestrekt en krijgt een pakje met lekkers uit de keuken. Ze trekt zich terug en neemt haar plaats op de knie van haar eigenaar weer in.

364. MS. Yvon en Lucien zitten naast elkaar.

[] 365. TS. Een bewaker uit een groep van drie bewakers ziet, van verre, dat Lucien met Yvon praat. Hij loopt naar hen toe (*verlaat het kader*).

366. MS (vervolg van 364). Yvon en Lucien.

Lucien (fluisterend): Ik zal je laten ontsnappen, ja, ja, het is te doen. Door het vertrek op de begane grond waar de linnenzakken liggen opgeslagen. Ik heb een plan. Zodra we vrij zijn, ga ik me om jou bekommeren. Ik zal alles goedmaken. Ik zweer het je bij God, bij alles wat je maar wilt. Woorden van de mis.

Voetstappen van de bewaker.

Yvon (fluisterend): Ik dood je nog liever, Lucien, dan dat ik met je meega.

Lucien (fluisterend): Wij zijn geen van beiden moordenaars. Waarschijnlijk zijn wij de enigen van de hele nor die niemand op ons geweten hebben.

Yvon (fluisterend): Maar jij, jij hebt mij op je geweten, en daarvoor zul je nu betalen.

[] 367. TS. De bewaker loopt naar Yvon en laat hem uit de rij komen (*panbeweging en travelling*), hij zet hem op het einde van een andere bank.

[] *Gang voor de kapel*

368. TS. (*de kamera staat in de gang*). De deur van de kapel gaat open en zo'n twaalf gevangenen, waaronder Lucien, komen achter elkaar naar buiten en

stoppen in de gang. Een andere rij van zo'n twaalf gevangenen, waaronder Yvon, komt uit de kapel en vervolgt zijn weg in de gang, gaat voorbij de rij van Lucien. Uitwisseling van blikken.

[] *Gangen – 'snachts*

369. *WS.* Een brede verlaten gang. Tralies. Een gang die loodrecht op de eerste uitkomt.²³

Alarmbellen.

Cel van Yvon – 'snachts

370. *MS.* Halfduister. Yvon, ingedommeld, schrikt opeens op, springt op de grond en loopt naar de deur, spitst zijn oren voor de geluiden waardoor hij zich kan voorstellen wat er in de gang en daarbuiten gebeurt.

Openen en sluiten van de hekken. Hardlopen in de gang. Dan het voetstaps voorbijkomen van een groep, bestaande uit drie of vier mannen waarvan er één klappen krijgt en tegenspartelt.

[*Stem van Lucien:* Genoeg, genoeg! ... Nee, nee... enz.]

(In het skript ontbreekt hier een pagina. De dialoog tussen Yvon en zijn medegevangene begint hier aldus:

Yvon: Hij is het, het is Lucien.

Medegevangene: Hij bazuinde overal rond dat hij zijn cel gesloopt had. Ze wisten wat hij van plan was. Hij is nog niet van ze af. Hij zal wegwijnen in Mende en niemand ziet hem ooit terug.

Yvon: Ik wel, ik zal hem zeker terugzien.

Medegevangene: De wraak, Yvon, gaat altijd van beneden naar boven. Je wilde die luis toch niet te lijf gaan? Je bent gewroken zonder een vinger uit te steken. Iemand behoedt je voor domme dingen. Je ouders, of een vriend, dat is om het even.)

374. *MS.* Yvon.

Yvon: Ik heb geen ouders, geen vriend, niemand.

Medegevangene (off): Hou je maar rustig. Het maakt niet uit, ik wil je hier snel vandaan

zien gaan, en volgens het boekje.

Hij slaat met zijn vuisten tegen de muur.

375. *MS* (vervolg van 373). De medegevangene kruipt tussen de lakens.

Medegevangene: In jouw plaats zou ik me niet vernederen voor dat obstakel [om de simpele reden dat het van beton is en dat je krachten niet voldoende zijn].
(Terwijl hij zich naar de muur draait): Kun je niet op een eenvoudiger manier in opstand komen? (bijna in slaap): Ik krijg de schijt van je.

Uitgang van de gevangenis

376. *TS*. De poort gaat open. Yvon verschijnt (een bundeltje?, een tas? in de hand) in burgerkleding. De poort gaat achter hem dicht. Hij is vrij. Hij loopt (*achterwaartse travelling, vervolgens verlaat hij het kader*).

Het rijden van de auto's in de verte.

[] *Een voorstad in de buurt van de gevangenis – kaféterrassen*

Grote straat, snelweg, verkeer. Langzaam rijdende vrachtauto's, bestelwagens en auto's.

377. *TS*. Yvon zit op het kaféterras. Hij kijkt naar de huizen, de auto's, de mensen om hem heen. Hij drinkt zijn glas leeg, betaalt de kelner, staat op, verwijderd zich en verdwijnt.

Vrachtwagens, bestelwagens, auto's, voorbijgangers.

Uithangbord van een klein voorstadshotel – 'snachts

De zwak verlichte, verlaten straat (autoweg).

Het rijden van enkele auto's.

378. *TS*. Yvon verschijnt (draagt zijn tas of bundeltje). Hij staat stil voor de deur van het hotel, belt enkele keren. Er wordt opengedaan (de hotelhou-

Stilte. Deur.

der). Men ziet de hotelhoudster op het moment dat de deur opengaat en weer sluit.²⁴

In het hotel – kleine hal – gang – 's nachts

379. TS. Halfduister. Yvon komt in hemdsmouwen uit de gang, loopt door de hal, loopt naar de wastafel bij de ingang (*panbeweging en travelling*), houdt (in medium shot) zijn handen onder de kraan. Het water wordt rood, dan rose, dan transparant en helder . . . Hij wisselt snel van broek.

380. MS. Hij vouwt zijn met bloed bevlekte broek op en propt hem in zijn tas. Hij schiet zijn jasje aan, loopt (*panbeweging en travelling*) naar de kassa (in medium shot), leegt de la (wat biljetten en muntstukken) in de zak van zijn jasje.

Stilte.

Voetstappen van Yvon.

Water.

Enigszins gedempt geluid van een vrachtwagen.

[] *Hotel – buiten – 's nachts*

381. TS. De deur van het hotel (gezien van buiten af) gaat open. Yvon, die zijn bundeltje draagt (of zijn tas) verschijnt . . . Hij verwijderd zich.

Geraas van een vrachtwagen.

Postkantoor van de voorstad – buiten – overdag

Enkele voorbijgangers.

382. MS. Een kleine vrouw met grijzend haar, eenvoudig gekleed, gaat het postkantoor binnen.

Auto's, bestelwagens, vrachtauto's.

Postkantoor – binnen

353. MS. De kleine vrouw voor een loket. [Niet ver van haar, voor het aangrenzende loket, een toevallige vriendin (ook zij is eenvoudig gekleed) die een enveloppe dichtmaakt en er een postzegel opplakt.]

[*Vriendin*: Ik dacht dat het beter zou zijn en nou is het slechter. Diepe ellende.
Kleine vrouw: Ik had het je

gezegd. Je had niet moeten veranderen. Je moet het leven nemen zoals het is. Je hebt ongelijk gekregen.

Vriendin: Daar bewonder ik je nu om, zo te leven als jij doet.]

- [] 384. MS. De vriendin loopt (*panbeweging*) naar de brievenbus waar ze haar brief instopt, en (*panbeweging en travelling*) alvorens naar buiten te gaan loopt ze naar de kleine vrouw (*in medium shot*) en buigt zich naar haar over.

[*Vriendin* (fluisterend): Je zult in de andere wereld beloond worden.

Kleine vrouw (schudt glimlachend nee met haar hoofd): Dat valt nog te bezien.

De vriendin (*verlaat het kader*) verwijderd zich, de kleine vrouw draait zich (*panbeweging*) naar de bediende om.

385. CU. Aan de andere kant van het loket ligt het register dat de kleine vrouw moet tekenen. Naast het register legt de beambte enkele stapeltjes bankbiljetten neer, pakt dan het register en (*panbeweging en travelling*) geeft het geopend aan de kleine vrouw, tegelijk met een pen.

386. MS. De kleine vrouw zet haar handtekening in het register.

De voorstad – grote straat – buiten het postkantoor

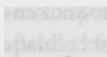
387. TS. De kleine vrouw komt uit het postkantoor, staat stil (*in medium shot*) op het trottoir, haalt uit haar halfgeopende handtas de stapeltjes bankbiljetten die ze daarnet ontvangen heeft, en rangschikt ze zorgvuldig in een van de vakken van haar tas. [Op het moment dat ze haar tas wil sluiten en weer weggaat, stoot ze tegen Yvon aan (*op de rug gezien*). Blik van Yvon.]

Auto's, bestelwagens, voorbijgangers.

388. MS. Yvon. Blick op de tas en op de kleine vrouw.

Auto's, bestelwagens,
voorbijgangers.

- [] 389. MS (vervolg van 387). Kleine vrouw. De kleine vrouw draait haar hoofd naar Yvon die zijn weg vervolgt en na enkele passen blijft staan. Blick van Yvon.



Auto's, bestelwagens,
voorbijgangers.

390. TS. Yvon. Blick op de kleine vrouw.

- [] 391. MS. De kleine vrouw. Snelle blick op Yvon. Ze verwijdt zich in een aan hem tegengestelde richting en verdwijnt in het verkeer.

Auto's, bestelwagens,
voorbijgangers.

- [] *Laatste huizen van de voorstad*

392. TS. De kleine vrouw vervolgt haar weg, loopt langs het laatste huis van de voorstad en (*panbeweging*) verdwijnt in een veldje buiten de bebouwde kom.

Voetstappen van de kleine vrouw.
Stilte. In de verte geraas van auto's.

Buitenhuis

Geïsoleerd van de andere huizen, zonder omheining, moestuin, riviertje.

393. TS. De kleine vrouw komt thuis (*de kamera draait en panbeweging*). Ze (*op de rug gezien*) opent de glazen keukendeur en gaat naar binnen. Op het moment dat ze de deur weer wil sluiten, ziet ze Yvon op zo'n dertig passen afstand.

Stilte.

394. WS. Yvon die haar op zo'n dertig passen afstand gevolgd heeft, staat stil, blijft even staan, licht zijn hielen, verwijdt zich en verdwijnt.

Deur. Voetstappen van de kleine vrouw.
Stilte.

395. MS (vervolg van 393). De kleine vrouw, verbaasd, haar hand op de deurklink. Haar hond Mirza onthaalt haar blij, trippelt om haar heen, blaft van plezier. Ze sluit de deur en loopt het huis binnen (gezien door de ramen).

Geblaf van Mirza.

Geblaf van Mirza.
Deur.

396. MS. Elektrische verlichting. De kleine vrouw loopt op en neer (*panbeweging en travelling*), bezig met verschillende dingen tegelijk.

Voetstappen van de kleine vrouw.

397. MS. Yvon verschijnt bij de glazen keukendeur, hij tekent af tegen de nacht. Mirza blaft. Hij draait van buitenaf de deurklink om en gaat naar binnen.

Deur.

398. MS. De kleine vrouw kijkt naar hem, zonder een beweging te maken, zonder een woord te zeggen.

Voetstappen van Yvon.

399. MS. Yvon loopt door de keuken en staat stil bij een stoel.

Voetstappen van Yvon.

400. MS (vervolg van 398). De kleine vrouw.

Kleine vrouw: Gaat u zitten!

401. MS (vervolg van 399). Yvon.

Yvon: Ik heb honger, maar ik kan wel zonder eten.

Hij gaat zitten en zet zijn tas aan zijn voeten.

402. MS (vervolg van 400). De kleine vrouw wendt haar ogen van hem af en wendt haar hoofd naar de deur van de gang die half opengaat.

Voetstappen van de kleine vrouw.
Deur.

[] 403. TS. Een man met witte haren (haar vader) verschijnt in de deur, werpt een blik op Yvon, dan op de kleine vrouw, blijft een moment staan alsof hij iets wil gaan zeggen en trekt zich dan terug.

Voetstappen van de vader.

404. MS. De kleine vrouw veegt haar handen aan haar schort af en verdwijnt door de deur van de gang (die ze niet achter zich dicht doet), Yvon blijft op zijn stoel achter.

Voetstappen van de kleine vrouw.

Gang en kamers – 'snachts

405. MS. De kleine vrouw loopt door de gang tot voor de op een kier staande deur van de kamer van

haar vader (die men gedurende een kort ogenblik in zijn bed ziet stappen) en sluit deze. Ze vervolgt snel haar weg door de gang en (*panbeweging*) gaat de kamer (deur half geopend) van haar gehandicapte neefje binnen.

406. MS. Ze gaat de kamer binnen en loopt naar het bed, legt het hoofd van de halfslapende kleine gehandicapte op het hoofdkussen en stopt hem in. (Men ziet het invalidewagentje naast het bed). De kleine vrouw gaat weg en doet het licht uit.

Keuken - 'snachts

407. MS. Yvon zit voor een bord soep. Hij neemt de eerste happen als iemand die honger heeft. De kleine vrouw (*komt het kader binnen*) zet op de tafel borden (of vorken of messen enz.) nadat ze ze heeft afgedroogd. Ze is bezig met de afwas. Ze loopt terug naar de gootsteen (*panbeweging en travelling*) en blijft daar staan (*in medium shot*).

408. MS. Yvon.

409. MS. De kleine vrouw staat voor de gootsteen en veegt met een doek over of borden, of pannen, of... enz.

410. MS (vervolg van 408). Yvon.

411. MS (vervolg van 409). De kleine vrouw voor de gootsteen.

Voetstappen van de kleine vrouw.

Voetstappen van de kleine vrouw.

Stilte.

Voetstappen van de kleine vrouw.

Kleine vrouw: U hebt vermoord? Waarom? Als men moordt, is het ergens voor. Er is een reden.

Yvon: Het deed me genoeg. Ik heb bijna niets meegenomen en ik heb trouwens alles uitgegeven. (Hij neemt een paar happen van zijn soep). Ik herinner me alle details. Hij viel languit, voor de deur. Zij probeerde het mes te pakken... Hun gezichten stonden me tegen.

Kleine vrouw: En bent u niet naar de plaats teruggegaan om te proberen hen weer tot leven te wekken?

Yvon: Ik ben geen dokter...

Kleine vrouw: Men zal u vergeven. Als ik God was, als het enkel aan mij lag, zou ik iedereen vergeven.

412. MS (vervolg van 410). Yvon spitst zijn oren en staat plotseling op.

413. MS. De kleine vrouw spitst ook haar oren.²⁵

414. MS. Yvon gaat weer zitten en neemt zijn laatste happen soep.

[] *Tuin en berghok – 'snachts*

415. TS. De deur van de keuken (gezien van buiten af) gaat open en Yvon en de kleine vrouw verschijnen. Yvon draagt twee dekens.

Ze lopen drie stappen naar buiten en de kleine vrouw (*in medium shot*) wijst Yvon de deur van het berghok. Misschien heeft ze een zaklantaarn in de hand en licht ze Yvon bij. Yvon verwijderd zich (*loopt het kader uit*). De kleine vrouw gaat weer de keuken in en men hoort haar de deur aan de binnenkant op slot doen.

416. MS. Yvon (*komt het kader binnen*) dringt de

Het rijden van een auto die dichterbij komt en dan aan de andere kant van het huis stopt.

Kleine vrouw: Blijf rustig, dat zijn mijn zus en mijn zwager, de ouders van de kleine, die thuiskomen en aan de andere kant gaan slapen, langs de andere deur. Gewoonlijk maak ik eten voor hen. 's Middags ook. Ik heb nog een andere zus, maar die komt niet iedere avond thuis. Zij heeft een kamer helemaal boven.

Men hoort de zus en de zwager de buitendeur openen en weer dichtmaken, een houten trap oplopen en in de kamer boven lopen.²⁶

Yvon: Jullie zijn fatsoenlijk mensen. Ik weet dat jullie me niet zullen aangeven.

Deur.

Yvon: En ik heb het trouwens allemaal erg goed gedaan, vlekkeloos.

Voetstappen van Yvon en de kleine vrouw.

Voetstappen van Yvon.
Voetstappen van de kleine vrouw.
Omdraaien van de sleutel.

Voetstappen van Yvon.

duisternis van het berghok binnen en (*panbeweging*) maakt een bed van een stromatras die hij daar vindt en die hij op de grond uitspreidt. Hij gaat erop liggen en wikkelt zich in de twee dekens.

Rijksweg – 'snachts

417. MS. Een kleine politieauto rijdt door de nacht, voorafgaand aan een bus met agenten.

Het rijden van de auto.

Keuken, tuin en berghok – overdag

418. CU. Een koffiepote op het fornuis. De kleine vrouw pakt hem en (*panbeweging en travelling*) loopt naar de tafel waar een kom staat en vult deze met koffie. Ze zet de koffiepote op tafel en loopt (*panbeweging*) met de dampende kom in haar handen naar de op een kier staande deur die ze met haar voet openduwt. Ze gaat naar buiten en laat de deur half open staan (*loopt het kader uit*).

Voetstappen van de kleine vrouw.

Deur.

419. TS. De kleine vrouw loopt (*komt het kader binnen*) met de kom koffie in haar beide handen naar het berghok. (*Panbeweging die haar volgt en zo de vader voor het berghok ontdekt, op een kleine afstand.*) Ze wil het berghok binnengaan maar hij verspert haar de weg (*in totaal shot*).

Voetstappen van de kleine vrouw.

420. MS. Kleine vrouw en vader (*direkte continuïteit*). Hij verspert haar de weg.

Kleine vrouw: Laat me!

Vader: Ik ga hem zeggen weg te gaan.

Kleine vrouw: Nee, nee. Laat dat. Laat me toch begaan. Ga daar weg, alsjeblieft!

Vader: Je kent hem niet. Oh! Idioot! Je verdient het ook...

Hij heft zijn hand naar haar op om haar te slaan.

421. CU. De kom koffie in de beide handen gehouden door de kleine vrouw. Om haar gezicht te beschermen heft ze plotseling haar rechterarm op

(*rechterhand verdwijnt uit het kader*), haar linkerhand blijft de kom vasthouden. Ze krijgt de klap. De kom schudt en verliest een deel van zijn inhoud.

Klap.

422. MS. De kleine vrouw trekt de arm terug die haar gezicht beschermde, en houdt met tranen in haar ogen de kom weer in twee handen – ze gaat (*achterwaartse travelling*) het berghok binnen. Haar vader op één pas afstand achter haar (*beiden verlaten het kader*).

Voetstappen van de kleine vrouw en haar vader.

423. MS. Yvon slaapt (*de kamera achter hem*) of doet alsof, uitgestrekt op de matras, in de twee dekens gewikkeld. De kleine vrouw stapt, gevolgd door haar vader (*lopen het kader binnen*) naar voren en zet de kom koffie op de grond, vlakbij Yvon. Ze trekken zich terug (*verlaten het kader*). Yvon komt langzaam overeind, gaat op de matras zitten en ziet de kleine vrouw en haar vader weggaan.

Voetstappen van de kleine vrouw en haar vader.

424. TS. De kleine vrouw en haar vader verwijderen zich.

Voetstappen van de kleine vrouw en haar vader.

425. MS. Yvon ziet de kom koffie voor zich op de grond, drinkt wat er van de koffie over is op, staat op en doet, met een deken in zijn handen die hij begint op te vouwen, drie stappen (*panbeweging*) tot aan de werkbank, waarop wat roestige stukken gereedschap door elkaar liggen en een oude, stoffige rieten mand waar de steel van een bijl uitsteekt.

Voetstappen van Yvon.

426. CU. De bijl.

427. MS. Yvon werpt er een achteloze blik op en loopt terug (*panbeweging*) naar de matras. Hij vouwt de eerste deken helemaal op, vouwt de andere op en gooit ze op de matras.

Voetstappen van Yvon.

Dekens.

Eetkamer

428. CU. Twee diploma's (1ste prijs van het conservatorium en diploma van muzikleraar) staan in

Piano.

hun lijsten boven op de piano (rechte piano) achter een fles witte wijn en een halfvol glas.

429. TS. De oude vader zit voor de piano en speelt.

De keuken ernaast

430. TS. De kleine vrouw staat te strijken. Een stapel reeds gestreken linnengoed. Yvon zit op een stoel, zwijgt. De kleine vrouw zet haar strijkijzer neer, en (*panbeweging*) gaat de kamer uit door de deur van de eetkamer (*verlaat het kader*).

Piano.

Voetstappen van de kleine vrouw.

[] *Eetkamer*

431. TS. Zij loopt langs haar spelende vader. Zij gaat door de deur die uitkomt op de gang en doet deze achter zich dicht.

Piano.

Voetstappen van de kleine vrouw.

[] *Gang*

432. TS. De kleine vrouw komt bij de deur van de kamer van de kleine gehandicapte, gaat naar binnen en sluit de deur achter zich.

Voetstappen van de kleine vrouw.

Deur.

Kamer van de kleine gehandicapte

433. MS. De kleine vrouw en de kleine gehandicapte. Hij zit in zijn wagentje en leunt met zijn ellebogen op een tafel met boeken en schoolschriften. De kleine vrouw raapt wat dingen op (een schrift, een potlood, een balpen enz., die op de grond gevallen zijn). Ze legt ze op de tafel voor de kleine gehandicapte.

[*Kleine vrouw*: Doe je best.]

[*Kleine vrouw*: Probeer eens... Zo moeilijk is het niet... Of wel soms?

Kleine gehandicapte (schudt nee met zijn hoofd).

Kleine vrouw: Beloof je het?

Kleine gehandicapte (knikt ja).]

Ze ruimt (*panbeweging*) wat spullen in de kamer op (het bed is al opgemaakt) en loopt weer (*panbeweging*) naar de kleine gehandicapte voor een kus. Ze laat hem alleen (*verlaat het kader*). Men hoort de deur open- en weer dichtgaan.

Eetkamer

434. TS. De kleine vrouw in de eetkamer sluit zachtjes de deur achter zich. Ze loopt zonder geluid door de kamer waar haar vader nog steeds zit te spelen en gaat de keuken binnen.

Piano. Voetstappen van de kleine vrouw.
Deur.

[] Keuken

435. TS. De kleine vrouw pakt haar strijkijzer weer... Yvon zit, zwijgt. Blikken.

Piano. Voetstappen van de kleine vrouw.

Eetkamer

436. TS. De oude vader voor de piano gaat door met spelen, maar alleen met zijn linkerhand, terwijl zijn rechterhand omhooggaat om het glas wijn te pakken dat op de piano naast de fles staat.

Piano.

437. CU. Voor de twee ingelijste diploma's (1ste prijs aan het konservatorium; diploma van muziekleraar) staat het glas wijn naast de fles op de piano. De rechterhand van de oude vader (*komt het kader binnen*) stoot onhandig het glas om, dat valt (*verlaat het kader*).

Het breken van het glas.
De piano stopt

438. CU. Het glas (*komt het kader binnen*) valt op de plankenvloer (op de plavuizen?). De wijn verspreidt zich.

Keuken

439. TS. De kleine vrouw verlaat de keuken met een doek in de hand (*verlaat het kader*).

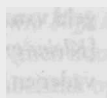
Voetstappen van de kleine vrouw.

440. MS. Ze hurkt (*komt het kader binnen*), dekt de wijn, ruimt de scherven op en gaat weg (*verlaat het kader*). De vader neemt zijn pianostuk weer op waar hij opgehouden was.

[De kleine vrouw komt terug (*komt in het kader*), zet een ander glas naast de fles en gaat weer weg (*panbeweging en ze verlaat het kader*).]

Keuken

441. MS. De kleine vrouw (*komt in het kader*) loopt naar de gootsteen waar ze de doek uitwringt en uitspoelt.



Ze zet het strijkijzer en de strijkplank in een muurkast.

[] Rijksweg

442. TS. Een kleine politieauto die door een politieman wordt bestuurd, en waar achterin twee politieofficieren zitten, stopt langs de kant van de weg (schuin op die plaats?). Af en toe rijdt er een auto met grote snelheid langs de politieauto.

443. MS. Door de ruit van de kleine auto (*de kamera buiten*) ziet men een stafkaart opgevouwen liggen op de knieën van een van de officieren. Hij maakt een omsingelend gebaar rond een huis. Hij kijkt door de ruit en ziet op drie- of vierhonderd meter afstand het buitenhuis.

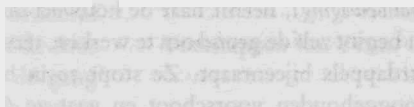
444. WS. Door de ruit, het aan de rivier gelegen

Voetstappen van de kleine vrouw.

Hervatting van de piano.

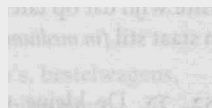
Piano. Voetstappen van de kleine vrouw.

Kleine vrouw (tegen Yvon): Pas sinds de dood van mijn man is hij begonnen met drinken en is hij zijn leerlingen kwijtgeraakt. Het is mijn schuld. Ik wist niet met hem om te gaan. Vroeger was hij goed en respecteerte hij het gezin.



Het snelle rijden van auto's op de weg.

Het snelle rijden van de auto's.



buitenhuis, gezien door de officier op vierhonderd meter.

Het snelle rijden van een auto.

445. MS (vervolg van 443). De officier vouwt de stafkaart op.

446. TS. De kleine politicauto verwijderd zich en verdwijnt.

Het wegrijden van de politicauto.

Moestuin

447. MS. Aardappeloogst. De kleine vrouw bewerkt de grond met een houweel en verzamelt de aardappelen die de houweel doet verschijnen.

Houweel.

[] 448. TS. Yvon staat (of zit op het uiteinde van een tak) en kijkt wat ze doet.

[Yvon: En geeft u hem al het geld van uw uitkering?]

[] 449. MS (vervolg van 447). De kleine vrouw bewerkt de grond. Ze stopt, draait haar hoofd naar hem om.

[Kleine vrouw: Hij is mijn vader en ik ben hier bij hem.]
Houweel.

[] 450. MS (vervolg van 448). Yvon komt dichterbij (*panbeweging*), neemt haar de houweel uit handen en begint zelf de grond om te werken, terwijl zij de aardappels bijeenraapt. Ze stopt ze in haar omhooggehouden voorschoot en gaat ze (*panbeweging*) daarna in de kruiwagen storten (*in totaal shot*).²⁷

Houweel.

Voetstappen van de kleine vrouw.

Eetkamer en keuken

451. TS. Gezien door de geopende deur zit de oude vader in de eetkamer, hij rangschikt de muziekstukken, staat op, drinkt het bodempje uit een glas witte wijn dat op tafel staat op, komt de keuken in en staat stil (*in medium shot*).

Voetstappen van de vader.

Vader: Waar ga je heen?

452. TS. De kleine vrouw sluit de deur van de keuken die uitkomt op de tuin, waardoor ze net binnenkwam, trekt haar schort uit, schiet een man-

Kleine vrouw: Ik kom weer

tel aan, pakt een boodschappentas en gaat naar buiten. Men ziet haar zich verwijderen. De vader maakt de deur weer open en gaat naar buiten.

terug.

Voetstappen van de kleine vrouw.

Tuin

453. TS. De vader komt in de tuin (*panbeweging*) en wandelt er rustig doorheen.

Voetstappen van de vader.

Gang, kamer van de kleine gehandicapte en kamer van de vader.

454. TS. Yvon komt haastig aanlopen en opent de deur van de kamer van de kleine gehandicapte (die men zijn hoofd naar hem ziet omdraaien), hij sluit de deur weer meteen, doet drie stappen in de gang, opent de deur van de kamer van de vader en gaat naar binnen. (*De kamera blijft in de deur staan.*) Hij verdwijnt naar rechts (men hoort hem een voor een de laden van een meubelstuk openmaken), hij verschijnt weer om naar links te verdwijnen (men hoort hem de ... doorzoeken), uiteindelijk verschijnt hij voor het bed, waarvan men hem haastig de matras ziet optillen, zijn hand onder de bedderol stekend enz. ... Hij gaat naar buiten, sluit de deur (*de kamera draait*) en verwijdert zich in de gang waarvan hij de deur die toegang biedt tot de keuken opent en weer dichtmaakt.²⁸

Haastige voetstappen van Yvon.
Deur.

Deur.

Verschuiven van huisraad.

Voetstappen van Yvon.

Deur.

Grote straat en bakkerswinkel in de voorstad

455. MS. De kleine vrouw komt uit de bakkerswinkel met haar boodschappentas vol brood en stuit op twee politieagenten die haar voorbij laten gaan. Ze doet een paar passen, keert zich naar hen om (in medium shot, *frontaal voor de kamera*).

Auto's, bestelwagens, voorbijgangers.

456. TS. De twee politieagenten (gezien door de kleine vrouw) gaan de bakkerij binnen.

Auto's, bestelwagens, voorbijgangers.

457. MS (vervolg van 455). De kleine vrouw ver-

Auto's, bestelwagens,

volgt haar weg (*op de rug gezien*), steekt de straat over en verdwijnt achter de auto's.

458. TS. De twee politieagenten komen de bakkerij uit en verwijderen zich (*verlaten het kader*).²⁹

459. TS. De twee politiemannen (*komen in het kader*) lopen naar een politiebusje, geparkeerd (onder bomen?) langs de uitvalsweg van het dorp (*panbeweging die het busje ontdekt*), en klimmen erin. Een of twee portieren van het busje blijven openstaan, enkele politiemannen staan voor de portieren.

Washok en rivier

460. WS. De rivier en het washok. Het washok gezien vanuit een hoek vanwaar noch Yvon noch de kleine vrouw te zien zijn.

461. TS. Interieur van het washok. De kleine vrouw zit geknield voor de rivier, inzepend en boenend. Yvon zit op de grond, met de rug tegen de muur van het washok.

De kleine vrouw, haar gebaar verbergend, wist met een vinger een traan weg en zet zich opnieuw aan het inzepen en boenen.

462. MS. De kleine vrouw.

463. MS. Yvon.

464. MS (vervolg van 462). De kleine vrouw.

voorbijgangers.

Auto's, bestelwagens, voorbijgangers.

Auto's, bestelwagens, voorbijgangers.

Water

Het wassen van wasgoed.

Yvon: En men slaat u?

Kleine vrouw: (zwijgt).

Yvon: U moet hier alles alleen doen, u afbeulen voor iedereen. [En als dank klappen en beledigingen.]

[*Kleine vrouw*: Zo is het.]

Yvon (off): Waarom gooit u zich niet meteen in de rivier?

Kleine vrouw (zwijgt).

[Yvon: Bent u bang een zonde te begaan?

Kleine vrouw (off): Ik verbied u me te ondervragen.]

Yvon: Wacht u op een wonder?

Kleine vrouw (blik): Ik wacht nergens op.



465. MS (vervolg van 463). Yvon.

Yvon (blik) (zwaigt).

466. WS (hetzelfde als 460). Men ziet de met linnen-goed volgeladen kruitwagen uit het washok komen, voortgeduwd door de kleine vrouw die zich schrap zet, gevolgd door Yvon (*panbeweging en achterwaartse travelling*). De kleine vrouw stopt (*in medium shot*) en komt op adem. Yvon verwijderd zich (*verlaat het kader*).

Kruitwagen.

Voetstappen van de kleine vrouw en van Yvon.



467. TS. Een hazelaar vlak bij het weggetje waar de kleine vrouw stilstaat. Yvon (*komt het kader binnen*) plukt (*in medium shot*) wat noten, stopt de helft ervan in zijn zak [en kraakt de andere helft tussen twee stenen (*panbeweging en travelling*).]

Het kraken van de noten.

[] 468. CU. De hazelnoten die hij tussen twee stenen kraakt.

Het kraken van de noten.

469. MS. Yvon peuzelt er een op en houdt de andere in de holte van zijn hand. Hij gaat snel terug (*verlaat het kader*) naar de kleine vrouw.

Het bijten op de hazelnoten.
Voetstappen van Yvon.

470. MS. De kleine vrouw voor de kruiwagen met wasgoed. Yvon (*komt het kader binnen*) brengt haar wat hazelnoten. Ze eet er een op terwijl ze zich weer achter de kruiwagen zet en doorloopt (*verlaat het kader*).

Voetstappen van Yvon.
Opeten van de hazelnoten.
Kruiwagen.

471. TS. De kleine vrouw duwt de kruiwagen en Yvon volgt haar (*komen het kader binnen*), ze staan stil bij de lijnen van ijzerdraad voor het drogen van de was. De kleine vrouw hangt het wasgoed op terwijl Yvon (*panbeweging*) zijn met noten gevulde zak leegmaakt en ze snel kraakt op een steen, terugloopt (*panbeweging*) en er een aan de kleine vrouw geeft. Ze hangen samen het wasgoed op terwijl ze de noten opeten.

Kraken van de noten.

Opeten van noten.

[] *Berghok – 'snachts*

472. MS. Yvon slaapt. Hij schiet overeind, blijft even zitten, gooit de dekens van zich af en springt op.

Stilte.
Voetstappen van Yvon.

473. CU. Op de werkbank, de bijl in de mand, nauwelijks zichtbaar in de duisternis. De hand van Yvon (*komt het kader binnen*) pakt de bijl en Yvon (*achterwaartse travelling en panbeweging*) beweegt zich naar de deur waar hij door naar buiten gaat (*verlaat het kader*).

Voetstappen van Yvon.

Tuin en keuken – 'snachts

474. MS. (*De kamera in de keuken*) Yvon verschijnt als zwart silhouet achter de ruiten van de keuken-deur. Hij breekt het slot open. Hij gaat naar binnen, duwt de deur achter zich dicht, blijft even onbeweeglijk staan terwijl hij zijn oren spitst. Mirza blaft ergens in de villa. Yvon loopt (*verlaat het*

Slot.
Deur.

In de verte geblaf van

kader) resoluut naar voren.

Mirza.
Voetstappen van Yvon.

Gang en kamers – 'snachts

[] 475. TS. De deur van de kamer van de vader die uitkomt op de gang, gaat half open, de vader verschijnt, kijkt onderzoekend de duisternis in. Hij hoort de voetstappen van Yvon, gaat achteruit de kamer in en doet de deur weer zachtjes dicht.

Verwijderd geblaf van
Mirza.
Deur.
Voetstappen van Yvon.

476. TS. De deur van de gang gaat plotseling open; zonder haar weer te sluiten komt Yvon (*verlaat het kader*) de gang in.

Deur.

477. CU. (*De kamera in de gang*) De deur van de kamer van de vader [die deze van binnenuit voorzichtig helemaal dichtmaakt. Men ziet de deurknop draaien.] Een krachtige trap van Yvon (*komt het kader binnen*) opent de deur wagenwijd.

Deur.

Trap (lawaaï).

Trap en eerste etage – 'snachts

478. TS. Aan de andere kant van het huis, een houten trap (gezien vanaf de begane grond). Op de eerste etage gaat een deur open, laat een lichtstraal door van een zaklantaarn, die wordt vastgehouden door de zwager van de kleine vrouw, op de voet gevolgd door haar zus. Mirza glipt tussen hen door en stort zich op de trap (*panbeweging en hij verlaat het kader*) en blaft.

Deur.

Voetstappen van de
zwager en de zus.

Blaffen van Mirza.

Gang en kamer van de vader – 'snachts

479. Mirza (*komt het kader binnen*) blaft, rent door de gang. Op het moment dat hij de kamer van de vader binnengaat, komt Yvon naar buiten.

Blaffen.
Rennen van Mirza.

480. TS. Mirza gaat de kamer van de vader binnen, blaft en kermt rond het lichaam (nauwelijks zichtbaar in de duisternis) van de vader dat op de vloer

Springen van Mirza.
Geblaf, gekerm.

ligt. Blaffend, kermend en springend keert ze terug naar de gang (*verlaat het kader*).

Springen van Mirza.

Trap – 'snachts

481. TS. Op de onderste trede van de trap ligt het lichaam van de zus van de kleine vrouw. Uit evenwicht, iets hoger, tuimelt het lichaam van de zwager langzaam naar beneden, terwijl de volop brandende zaklamp trede voor trede naar beneden komt. Mirza komt blaffend, kermend (*komt het kader binnen*) aanrennen, draait rond de twee lichamen en (*verlaat het kader*) springt weer weg.

Springen van Mirza.

Blaffen en kermen van Mirza.

Gang en kamer van de kleine vrouw – 'snachts

482. TS. Mirza (*komt het kader binnen*) rent de kamer (de deur is open) van de kleine gehandicapte binnen, draait rond het bed (de kleine gehandicapte zit te huilen en te snikken in zijn bed), gaat naar buiten en staat stil (*panbeweging*) voor de dichte deur van de kamer van de kleine vrouw op het moment dat Yvon (*op de rug gezien*) de deur opent (*de kamera gaat onmerkbaar naar voren*), men ziet de kleine vrouw, verlicht door een klein bedlampje, half opgericht in haar bed zitten, versteend, de ogen opengesperd (*Yvon blijft deels in beeld*).

Rennen.

Huilen, snikken van de kleine gehandicapte.

483. MS. Yvon (*de kleine vrouw deels in beeld*).

Yvon (na een korte tijd): Waar is het geld?

[*Kleine vrouw* (off): Wat heb je gedaan?

Yvon: Waar is het geld?]

484. MS. De kleine vrouw verdedigt zich niet, kruist haar armen voor haar borst. Zachte blik.

[*Kleine vrouw* (zwak) (zucht): Wee jij, je bent te beklagen!]

485. MS. Yvon, zijn arm met de bijl achterwaarts, verzamelt al zijn kracht, dan ontspant zijn arm zich.³⁰

Klap van de bijl.

486. CU. Het bedlampje wordt door de bijl op het

De geraakte lamp.

eind van zijn weg geraakt, wankelt en verlicht gedurende enkele sekonden de muur (lichtkring) [terwijl tegelijkertijd druppels bloed in de lichtkring springen en uiteenspatten. De lamp valt helemaal, de peer breekt en de kamer is weer in duisternis gehuld.]

Val van de lamp.

Breken van de peer.
Kabaal van de lamp.

[] *Tuin – 'snachts*

487. TS. (*De kamera buiten*) Het kermen en blaffen van Mirza houdt plotseling op. Een ogenblik later gaat de deur van de keuken open en Yvon verschijnt, de bijl in zijn hand. Men ziet Mirza in een plas bloed op de keukentegels liggen. Yvon verwijderd zich, als een slaapwandelaar (*verlaat het kader*).

Blaffen en kermen van Mirza.

Stilte. Deur.

Voetstappen van Yvon.

Washok

[] 488. MS. Yvon (*komt het kader binnen*) gaat het washok in en loopt naar de rivier. Hij gooit de bijl in het water.

Voetstappen van Yvon.
Stilte.

Zachte geluiden van het water. Kabbelen.

Ploeff!

489. CU. De bijl raakt het water en verdwijnt.

[] 490. MS. Yvon, overmand door een onbedwingbare vermoeidheid, doet enkele stappen achteruit, wankelt en laat zich tegen de muur van het washok vallen. Hij begraaft zijn hoofd in zijn handen. Snikken. Rillingen.

Voetstappen van Yvon.

Kabbelen.

Grote straat en groot kafé – 'snachts of 'smorgens vroeg?

491. TS. (*De kamera in het kafé*) Draaideur. Yvon verschijnt in de draaideur. Hij gaat het kafé binnen (*verlaat het kader*).

Geroezemoes,
voetstappen, gesprekken.

492. WS. Yvon (*komt het kader binnen*) loopt door het kafé (in de lengte) tot aan een klein tafeltje waar niemand zit. Het kafé zit vol met rijkspolitie en agenten, samen met enkele burgers. Hij laat zich

Geroezemoes.

een borrel brengen, drinkt die snel op, gaat staan en loopt (*verlaat het kader*) naar de bar.

493. MS. Twee politieofficieren staan aan de bar tussen andere kafebezoekers. Yvon (*komt het kader binnen*) loopt naar hen toe.

Grote straat, groot kafe – 'smorgens vroeg

494. TS. Voorbijgangers (zwarte silhouetten) komen aanrennen en plakken tegen de ruiten van het kafe [om te zien hoe politieagenten, rijkspolitie en burgers zich op Yvon werpen, hem omringen, wild gebaren, agenten en rijkspolitie beschermen Yvon zo goed als ze kunnen tegen de vuistslagen en schoppen van de burgers. Dan (nog steeds zwarte silhouetten) rennen (*panbeweging en travelling*) de voorbijgangers tot aan de deur van het kafe, waar ze aankomen op het moment dat de eerste agenten naar buiten komen (*panbeweging*).] De menigte verzamelt zich, men kan slechts enkele seconden zien dat Yvon voorbijkomt, met handboeien aan twee politieagenten vastgemaakt. [Zijn gezicht dat hij naar de menigte draait, zit vol blauwe plekken en bloedende wonden.] De menigte die zich verzamelt bij de deur van het kafe vult langzaam het doek.

Geroezemoes.

Yvon: Ik heb de hotelhouder en de hotelhoudster vermoord om ze te beroven en ik heb zojuist nog een hele familie vermoord.

Rennen van voorbijgangers.

Rennen van voorbijgangers.
Voetstappen van Yvon en agenten.

Gejouw.

Gestamp van de menigte.